

ÇOK GEÇ OLMADAN İSTANBUL! PAYDAŞ ANALİZİ ve POLİTİKA RAPORU

NİRENGİ

Çok Geç Olmadan Dur De İstanbul!

Pozitif Gençlik Gelişimi (PGG) Riskleri
PGG Risklerine Karşı Okul Temelli Standart
Operasyon Prosedürü (SOP)
Aralık 2018, İstanbul

Raportör:

Zeynep M. Sanduvaç
Sosyal Hizmet Uzmanı

Tasarım:

İdil Türkmen

Bu doküman Sabancı Vakfı Hibe Programı'nın mali katkısı ile hazırlanmıştır. Bu belgenin içeriğinden sadece Nirengi Derneği sorumludur ve bu içerik herhangi bir şekilde Sabancı Vakfı'nın görüş veya tutumunu yansıtmaz.

Hibe Programı ile desteklenmiştir.

İÇİNDEKİLER

- 6** Yönetici Özeti
- 8** A. Giriş
- 11** B. Amaç
- 12** C. Yöntem
- 14** D. Paydaş Analizi
- 26** E. Bulgular
- 38** F. Sonuç ve Öneriler
- 44** EKLER

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
Alo 183	Sosyal Destek Hattı
Alo 155	Polis
Alo 156	Jandarma
AÇSH	Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
AÇSHB	Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
BSRM	Bakım Sosyal Rehabilitasyon Merkezi
CB	Cumhuriyet Başsavcılığı
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
ÇBA	Çocuk Büro Amirliği
ÇHM	Çocuk Hakları Merkezi
ÇİM	Çocuk İzlem Merkezi
ÇKK	Çocuk Koruma Kanunu
ÇKM	Çocuk Koruma Merkezi
ÇKUAM	Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi
ÇM	Çocuk Merkezi
İBÇHM	İstanbul Barosu Çocuk Hakları Merkezi
MEM	Milli Eğitim Müdürlüğü
OECD	Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü
RAM	Rehberlik Araştırma Merkezi
PISA	Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı
PGG	Pozitif Gençlik Gelişimi
SB	Sağlık Bakanlığı
SDM	Sosyal Destek Merkezi
SHM	Sosyal Hizmet Merkezleri
SİR	Sosyal İnceleme Raporu
SOP	Standart Operasyon Prosedürü
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TCK	Türk Ceza Kanunu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
YÖK	Yükseköğretim Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Ülkemizde her üç çocuktan birisinin istismara uğradığı gerçeği ile yaşıyoruz. TBMM, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'nun 7 Nisan 2018 tarihli tutanak dergisinde yer alan veriye göre cinsel istismar vakalarının ancak yüzde 10-15'i adli makamlara ulaşabilmektedir.

Çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti sorunu bir buzdağı formundadır; fark edilen, kamuoyuna yansıyan, adli makamlara gelen vakalar sadece buzdağının görünen kısmını oluştururken buzdağının altındaki durum bilinmezliğini korumaktadır.

Çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti toplumsal bir sorundur. Hiçbir sektör ya da kurumun tek başına çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddetini önleme konusunda kaynakları, yetki ve otoritesi yeterli olmayacaktır. Nirengi Derneği olarak, Çok Geç Olmadan Dur De! Pozitif Gençlik Gelişimi çalışmalarımızda önemli bir sorun alanı olarak gördüğümüz konu; ilgili kurum ve kuruluşların rol ve sorumlulukları, Çocuk Koruma Kanununda (ÇKK) ayrıntılı şekilde belirtilmekle birlikte, kurumlar arası iş birliği ve koordinasyon alanındaki boşluk, vakaların çocuğun yüksek yararına, bütüncül şekilde ele alınmasını, kaliteli ve hesap verilebilir (accountable) bir hizmet sunulmasını engellemektedir.

Çok Geç Olmadan Dur De İstanbul! Pozitif Gençlik Gelişimi Paydaş Analizi ve Politika Dokümanı Sabancı Vakfı Hibe Programı kapsamında desteklenen projenin bir çıktısı olarak hazırlanmıştır.

Rapor, çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti konularına iki temel açıdan katkı sağlamak amacı ile hazırlanmıştır.

Birincisi, Paydaş Matrisi (Haritası) Çıkarmak; çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti alanında çalışan kurum ve kuruluşlarla ilgili, kim, neyi, nasıl yapıyor matrisi de dahil olmak üzere bir paydaş haritası çıkarmak ve dijital ortamda raporlamak.

İkincisi ise, Veriye Dayalı Paydaş Analizi ve Politika Raporu Hazırlamak; bilgi ve farkındalığın artırılmasına, müdahalenin ve baş etmenin/sağaltımın desteklenmesine katkıda bulunmak üzere mevcut durum bulgularını

paylaşmak ve sistemin iyileştirilmesine katkıda bulunmak üzere veriye dayalı politika önerileri getirmek.

Bu çerçevede çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti ya da şüphesi söz konusu olduğunda a. bildirim (ihbarı) almak, b. müdahale etmek ve c. sağaltım- iyileştirme için rol ve sorumluluğu olan kurum ve kuruluşlara odaklanıldı.

Söz konusu paydaş analizi çerçevesinde istismar, akran zorbalığı, flört şiddeti durum analizi bulguları Bölüm E'de şu başlıklar altında paylaşıldı: Yasal düzenlemeler ve koordinasyon; Vaka yönetimi ve standart operasyon prosedürü (SoP); Fark etme yükümlülüğü ve bildirim yükümlülüğü; Mağdur çocuk-müdahaleden sorumlu kuruluşlar; mağdur çocuk- sağaltım ve iyileştirmeden sorumlu kuruluşlar; Eğitim ve bilgilendirme.

Ardından, Çok Geç Olmadan Çocuk İstismarına Dur De İstanbul! Politika Dokümanı Sonuç ve Önerileri de Bölüm F'de yedi temel başlıkta ele alındı: Çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti toplumsal bir sorundur; Yasal düzenleme, Özel ihtisas kurumları ve hizmetleri; Koordineli çalışma ve takip; Standart Operasyon Prosedürü (SOP); Ortak tutum, bilgi, beceriler ve uygulamalar; Hizmet kalitesi ve hesap verebilirlik.

SONUÇ OLARAK, çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti ülkemizde yaygın, ciddiye alınması gereken, ama önlenebilir toplumsal bir sorundur. Bu konuda herkesin yapabileceği birtakım aktiviteler olmakla beraber kamu kurum ve kuruluşları bağlamında atılması gereken çok önemli adımlar bulunmaktadır. Bu adımların atılmasında karar vericilerin ve kamu görevlilerinin görevi ve sorumluluğu bulunurken, STK'lar, üniversiteler, fon sağlayan vb. kuruluşların da somut ve ülkemize uyarlanabilir öneriler ile karar vericileri desteklemesi önemlidir. Vatandaşların ve ailelerin de çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti konusunda öncelikle kendi tutum davranışlarının sonuçlarının farkında olması önemlidir. Ek olarak, vatandaşların, çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti konusunda karar vericilerin ve kamu görevlilerinin adım atmasını talep etmek ve izlemek hakkı ve sorumluluğu bulunmaktadır.

A. GİRİŞ

Bu raporu yazarken iki temel mottodan hareket ettik. Birincisi, Çocuk Koruma Kanununda (ÇKK) da yer aldığı gibi 18 yaşına kadar her insan çocuktur! Bu nedene istismar, zorbalık, şiddet içeren her türlü eylem 18 yaşına kadar olan bir insana yapılmış ise bunlar bir çocuğa karşı yapılmış yıkıcı şiddet davranışlarıdır. Nirengi Derneği olarak bu alanda kullandığımız bir diğer motto da istismar, akran zorbalığı ve flört şiddeti sadece vücuttaki morluklardan, yara bereden, kırılmış kemiklerden ibaret değildir! Her ne kadar fiziksel olarak verilen zararlar şiddetin en görülen ve gözlenebilen şekli olsa da sözel-cinsel, duygusal, sosyal, siber formlardaki şiddetin mağdur üzerinde çok derin yaralar ve zararlar oluşturması kuvvetle mümkündür.

Bu raporda eğitim sektöründe en sık karşılaşılan pozitif gençlik gelişimi risklerinden ergenin istismara uğraması (ergen istismarı), akran zorbalığı ve flört şiddeti konularını ele aldık. Şiddetin her türlü çocukların-ergenlerin sadece sağlıklarını değil, tüm gelişimlerini olumsuz etkilemektedir. Şiddete maruz kalan çocuklarda anti sosyal davranışlar, istemli okul devamsızlığı, okul başarısında düşüklük, yeme bozuklukları, özgüven eksikliği, eşyalara bilerek zarar verme, alkol ve madde bağımlılıklarına eğilim, uyum güçlüğü, dikkat eksikliği, depresyon, riskli davranışlar gibi olumsuz tutum ve davranışlar gözlenme sıklığı yüksektir.

Aşağıda, bu rapora konu olan istismar, akran zorbalığı ve flört şiddeti tanımlarına ve bazı istatistik verilere yer verilmiştir.

İSTİSMAR: Çocuğun-ergenin sağlığını, fiziki ve psikolojik gelişimini olumsuz etkileyen bilerek ya da bilmeyerek; bir yetişkin, çocuğun içinde yaşadığı toplum ya da devlet tarafından yapılabilen hareketlerdir (DSÖ).

Son yıllarda ülkemizde çocuk-ergen istismarı olaylarındaki artış ilgili kamu yöneticileri, hukukçular, sağlık çalışanları, akademisyenler ve Sivil Toplum Kuruluşları (STK) çalışanları tarafından açıkça ifade edilmektedir. Çeşitli medya kanalları aracılığı ile çocuk istismar vakaları farklı formlarda sıklıkla kamuoyuna yansımaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) resmi verilerine göre, "Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen suç mağduru çocuk sayısı 2016 yılında, 2015 yılına göre %10 oranında artarak 333 bin 435 olmuştur. (%65,4'ü erkek çocuk, %34,6'sı ise kız çocuk). 2016 yılında, güvenlik birimlerine mağdur olarak gelen veya getirilen 158.343 çocuğun) mağduriyetine neden olan 22 suç türü arasında cinsel suçlar 16.877 vaka (2202 erkek çocuk; 14.671 kız çocuk ile %10,65'lik bir dilime sahiptir.

2015 yılına göre 2016 yılında güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuk sayısı

%10 ARTTI!

TÜİK, 2014 yılı verilerine göre "cinsel suça maruz kalan çocukların illere göre dağılımında", İstanbul 1234 vaka ile ilk sırada yer alırken, İzmir 786 vaka ile ikinci, Adana 528 vaka ile üçüncü sırada yer almıştır.

Bir diğer çarpıcı veri konusu, TÜİK'in adli istatistiklerinden gelmektedir. TÜİK "Çocuğun cinsel istismarı, suç ve karar sayıları" ile ilgili yaptığı araştırmadan, ceza mahkemelerinde çocuklara karşı işlenen cinsel suçlar kapsamında suç ve karar sayılarında 2010 yılında 10 bin 41 olan karar sayısı, 2015 yılında %87,48 yükselerek 18 bin 825 olmuştur.

AKRAN ZORBALIĞI: Bir öğrencinin tekrarlı olarak diğer öğrenci veya öğrenciler tarafından olumsuz davranışlara maruz kalmasıdır.

Okullarda, akran zorbalığının (öğrencilerin birbirlerine uyguladığı şiddetin) varlığı ve önemine vurgu yapan, TBMM 'nin Çocuklarda ve Gençlerde Artan Şiddet Eğitimi ile Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile İlgili Meclis Araştırma Komisyonu Raporunda (2016) şu saptamalar yer almaktadır: "Halen okullardaki şiddet olaylarıyla ilgilenmeye odaklı kurulmuş ulusal bir organ ülkemizde bulunmamaktadır. Bugün okullardaki şiddet çok yönlü ve ciddi bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin birbirlerine uyguladığı şiddet önemlidir; Ortaöğretim kurumlarına devam eden öğrencilerin, yüzde 35'nin fiziksel, yüzde 48'nin sözel, yüzde 27,6'nın duygusal ve yüzde 11'nin cinsel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır". Benzer şekilde, Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Program (PISA 2015 akran zorbalığı değerlendirmesine katılan, Türkiye'de sınıfı tekrar ettiğini belirten öğrencilerin akran zorbalığına maruz kaldığını rapor etme verisinin yüksekliğine dikkat çekiliyor (OECD, 2017).

FLÖRT ŞİDDETİ: Duygusal bağ olan ilişki içerisinde fiziksel, psikolojik ve cinsel yönden kontrol ve baskı kurarak karşı tarafa zarar vermektir.

Son yıllarda belirgin şekilde ortaöğretimdeki ergenler arasında da yaşanmaya başlanan flört şiddeti ciddi mağduriyet vakaları ile sonuçlanmaktadır. Flört şiddeti alanındaki veri azlığı dikkat çekici boyuttadır. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim-Araştırma Hastanesi Adli Tıp Anabilim Dalı'nın, Gençlik Yaş Grubunda Flört- Partner Şiddeti araştırmasına göre, flört- partner şiddetine bağlı adli muayene için başvuran mağdurların % 23,3'ü 15-19 yaş

aralığında ortaöğretim çağındadır (Kadı, 2018). Hacettepe Üniversitesi, Kadına Yönelik Şiddet araştırmasına göre, flört şiddetine maruz kalma açısından en fazla risk altında olan gruplardan birisinin ergen (adölesan) ve genç erişkin yaş grubu olduğu belirlenmiştir. Adölesan dönem, psikolojik olarak kırılgan bir dönem olup, deneyimsizlikler nedeni ile şiddetin etkilerinden daha fazla etkilenilen bir süreçtir (Subası N, Akın A., 2008). Flört şiddeti müdahalesi zor, kişilerin kendi kendilerine çözmeye çalıştıkları ve kendi özeli içinde yaşadıkları, çoğu zaman tarafların gizlemeyi tercih ettiği bir şiddet türüdür (Aslan D, Vefikuluçay D, Zeyneloğlu S, Erdost T, Temel F., 2008).

Görüldüğü gibi, çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti sorunları bir buzağı formundadır. Fark edilen, okul yönetimlerine yansıyan, kamuoyuna yansıyan, adli makamlara gelen vakalar sadece buzağının görünen kısmını oluştururken buzağının altındaki durum bilinmezliğini korumaktadır.

Çocuk istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti toplumsal bir sorundur. Hiçbir sektör ya da kurumun ya da okul yönetiminin tek başına çocuk-ergen istismarını, akran zorbalığını ve flört şiddetini önleme konusunda kaynakları, yetki ve otoritesi yeterli olmayacaktır. Bu nedenle aile, okul ve ilgili tüm kurum ve kuruluşların da dahil olduğu etkin koruma ve müdahale programlarının geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Özellikle okul temelli çocuk-ergen istismarını, akran zorbalığını ve flört şiddetini tanıma, değerlendirme ve yönlendirme sistemlerinin önemli işlevleri vardır.

Çocuk haklarının yaygınlaştırılması genel bağlamında, çocukları-ergenleri şiddetin her türlü formuna karşı korumaya yönelik tüm programların ve girişimlerin, bir dizi farklı disiplin ve sektörle etkileşimli olarak gerçekleştirilmesi, ergen istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddetinin önlenmesi için sektörler arası iş birliği ve koordinasyonun sağlanması zorunludur.

Şiddetle bir şekilde karşılaşmış çocuklara-ergenlere ne kadar erken yardım edilirse, kendilerini onarmak ve şiddet döngüsünü kırmak için o kadar yüksek şansları olur. Erken müdahale ile şiddetin kendini tekrar eden yapısı önenebilir. İstismar, akran zorbalığı ve flört şiddetinin genel işaretlerini ve müdahale etmek için neler yapılması gerektiğini bilerek, bir çocuğun hayatında çok büyük bir fark yaratmak mümkündür.

¹ Pozitif Gençlik Gelişimi (PGG): Gençlerin kendi kapasiteleri ve güçleri ile kişisel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilme yeteneği geliştirmelerinin desteklenmesidir. Gençliğin pozitif gelişimi, gençliğe karşılaşılabilecekleri güçlüklerle baş edebilme davranışı kazandırarak onların olumlu yönde gelişimlerini desteklemeyi amaçlayan bir bakış açıdır. Pozitif gençlik gelişiminin amacı, gençlerin yaşam boyunca olumlu anlamda büyüme ve gelişmelerini sağlayan kaynakların kazandırılması ve güçlendirilmesidir.

² Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuklara ait veriler. (<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24680> (2016). - <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21544> (2015).)

³ Suç mağduru çocuk: Bir suçtan doğrudan zarar gören çocuktur. Suçun mağduru olarak suçun konusu olan davranışın etkisini doğrudan kendisinde hisseden çocuktur. (<http://www.magdur.adalet.gov.tr/images/suc-magduru-cocuk-ne-demektir.pdf>)

⁴ TÜİK (<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.dojsessionid=zq29h0pcQbN27wscgg9rhTnY1syvprVnVph7h3JFN2gqf36fhPQI-1519630318?id=18525> (2014).)

Nirengi Derneği olarak, istismar, akran zorbalığı ve flört şiddetinin önlenmesi ve sonuçlarıyla baş edilmesi için daha sistematik, çoklu disiplinlerinin yer aldığı bütüncül ve birleştirici bir anlayışın yaygınlaşması ve bu konuda uygulanabilir politika önerilerine dayalı olarak adım atılması konusunda katkıda bulunmak için sorumluluk duyuyoruz.

Bu kapsamda Nirengi Derneği, Çok Geç Olmadan Dur De! mottosu ile çocuklara- ergenlere yönelik şiddetin her türlü formuna karşı okul temelli koruma-önleme, bildirim, müdahale ve sağaltım (iyileştirme) aşamalarını içeren model geliştirme çalışmalarına başlamıştır.

Burada, genel amaç, çocukların-ergenlerin karşılaştığı istismar, akran zorbalığı ve flört şiddetinin önlenmesi ve/veya etkin müdahale çalışmalarının milli eğitim sistemi içinde sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasına doğrudan katkıda bulunmaktır. Özel amaç ise, ilgili bütün paydaşların katkıları ile İstismar, Akran zorbalığı ve Flört Şiddetine Karşı Okul Temelli Standart Operasyon Prosedürü (SoP) geliştirmek ve Milli Eğitim hizmetiçi eğitim programına girmesini sağlamaktır.

Bunun için, Nirengi Derneği, Mersin'den sonra İstanbul'da Sabancı Vakfı finans desteği ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü – Bayrampaşa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ortaklığında Çok Geç Olmadan İstanbul!, projesini Temmuz 2018-Temmuz 2019 arasında uygulamak üzere hayata geçirmiştir.

Projenin öncelikli aktivitesi olarak çocukların-ergenlerin karşılaştığı istismar, akran zorbalığı ve flört şiddeti konusunda çalışan paydaş kurum ve kuruluşların haritasını çıkarmak, durum analizi yapmak ve raporlamak üzere harekete geçtik.

Bu alanda koruyucu-önleyici çalışmalar, bildirim, müdahale, sağaltım-iyileştirme konularında mevcut işleyiş, kurum ve kuruluşların güçlü ve destek gereken yönlerini raporladık.

Ek olarak, söz konusu bulgular ışığında çocukların – ergenlerin karşılaştığı istismar, akran zorbalığı ve flört şiddetinin önlenmesi, etkili bildirim-müdahale ve sağaltım (iyileştirme) mekanizmalarının sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasına katkı sağlayacak politika önerileri belirledik. Bu kapsamda, Çok Geç Olmadan İstanbul! Pozitif Gençlik Gelişimi (PGG) Riskleri-PGG Risklerine Karşı Okul Temelli Standart Operasyon Prosedürü (SOP), Aralık 2018, İstanbul. Paydaş Analizi ve Politika Raporu'nu sizlerle paylaşıyoruz.

B. AMAÇ

Bu rapor çocukların – ergenlerin karşılaştığı istismar, akran zorbalığı ve flört şiddetinin önlenmesi ve sürdürülebilir, etkin müdahale sisteminin oluşturulmasına iki açıdan katkı sağlamak amacı ile hazırlanmıştır.

1

Paydaş Analizi/Matrisi çıkarmak üzere bu alanda çalışan kurum ve kuruluşlarla ilgili, kim, neyi, nasıl yapıyor matrisi de dahil olmak üzere bir paydaş analizi (haritası) çıkarmak, durum analizi yapmak.

2

Bilgi ve Farkındalığın Arttırılmasına, Müdahalenin ve Baş etmenin/Sağaltımın desteklenmesine katkıda bulunmak üzere mevcut durum bulgularını paylaşmak ve öneriler getirmek (dijital ortamda kamuoyuna raporlamak).

C. YÖNTEM

Çocuklara – ergenlere yönelik istismar, akran zorbalığı ve flört şiddeti alanlarında Paydaş Analizi ve Politika Raporu hazırlanırken veri toplama açısından çeşitli yöntemler kullanıldı.

- Literatür taraması; çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti konusunda var olan kaynaklar detaylı biçimde araştırıldı. Bu konuda bir referans listesi hazırlandı.

Ek 1: Kaynak Listesi

- Kurumsal ziyaretler (ikili görüşmeler); Çok Geç Olmadan Dur De! PGG risklerine karşı SOP geliştirilmesi kapsamında ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri ile yapılan görüşme notları kullanıldı. Görüşme notları, görüşmelerde kullanılan yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan oluşan bir soru seti aracılığıyla toplanan verilerin analizi ile oluştu.

Ek 2: Kurumsal görüşmeler için yarı yapılandırılmış açık uçlu soru seti.

- Çok Geç Olmadan İstanbul! Pozitif Gençlik Gelişimi, 14 Ekim 2018, Okul Müdürleri Toplantısı (6 ilçeden 60 Okul Müdürü katıldı) katılımcı görüşlerinden derlenen notlar analiz edildi.

Ek 3: 14 Ekim 2018, Pozitif Gençlik Gelişimi Okul Müdürleri Toplantı Programı.

Ek 4: 14 Ekim 2018, Pozitif Gençlik Gelişimi Okul Müdürleri Toplantısı Katılımcı Listesi.

- Çok Geç Olmadan İstanbul! Pozitif Gençlik Gelişimi, 30 Kasım 2018, Paydaş Toplantısında elde edilen veri analiz edilerek kullanıldı. Paydaş toplantısına, 11 farklı paydaş kurum ve kuruluşu temsilen, bir iki kurum dışında, her kuruluştan en az iki temsilci olmak üzere 28 kişi katıldı.

Çalışmaya başlarken, Nirengi Programlar Koordinatörü, Zeynep M. Sanduvaç, PGG Risklerine karşı Paydaş Haritası ve Durum Analizi Raporu için ön değerlendirme bulgularını sundu.

Birinci bölümde, kuruluş temsilcileri tek tek istismar, akran zorbalığı ve flört şiddeti alanı ile ilgili olarak kurumsal rol ve sorumluluklarını ve bu alandaki çalışmalarını hakkında ayrıntılı bilgi verdiler. Ayrıca, bu konuda diğer kurum ve kuruluşlar ile çalışmak konusunda karşılaşılan zorluklar ve sorunlar hakkında

da bilgi verdiler. Bu açıklamalar katılımcıların izni ile kayda alındı.

İkinci bölümde, 3 alt grupta grup moderatörleri eşliğinde şu konular derinlemesine ele alındı ve her grubun yazıcısı tarafından not edildi.

Konu 1: Okullarda istismar, akran zorbalığı ve flört şiddetinin ele alınmasında mevcut durum ve sektörler arası işbirliği a. Okulda bu tür vakalar ile karşılaşma durumu?; b. Vaka ile karşılaşıldığında ne/neler yapılıyor?; c. Vaka okuldan ilk olarak hangi kuruluşa ve nasıl sevk ediliyor?;

Konu 2: Nirengi Derneği'nin geliştirdiği, PGG Risklerine karşı Okul Temelli SOP hakkında görüş, yorum ve öneriler?;

Konu 3: PGG vakaları konusunda okullar ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında sevk ve takip sistemi için yol haritasının belirlenmesine ilişkin görüş ve öneriler.

Ek 5: 30 Kasım 2018, Pozitif Gençlik Gelişimi Paydaş Toplantısı Programı.

Ek 6: 30 Kasım 2018, Paydaş Toplantısı Katılan ve Bireysel Görüşmeler ile Görüş Alınan Kurum ve Kuruluşlar Listesi.

GRUP 1

KONU: Mevcut durum, sektörler arası işbirliği; vaka ile karşılaşıldığında ne/neler yapılıyor?; vaka okuldan ilk olarak hangi kuruluşa nasıl sevk ediliyor?

Moderatör Ayşe Gür Turaboğlu, Nirengi Derneği

Katılımcılar: Hacer Atik, Bakırköy ÇİM; Hasan Candan, Mobil Okul Timi- Okul Polisi; Tuğba Özkurt, Gaziosmanpaşa Adliyesi; Recep Uçan, Zeytinburnu İlçe MEM; Kübra Alver, Tuna Lisesi

GRUP 2

KONU: Nirengi Derneği'nin geliştirdiği, PGG Risklerine karşı Okul Temelli SOP hakkında görüş, yorum ve öneriler?

Moderatör İdil Türkmen, Nirengi Derneği

Katılımcılar: Arzu Tambulut, İl Aile, Çalışma Sosyal Politikalar Md.lüğü; Suzan Birel, Şişli ÇİM; Elif Özalp, Bayrampaşa MTAL; Sevil Eyvaz- Fatih İlçe Emniyet Md.lüğü; Av.Fırat Çiçek, İstanbul Barosu; Güven Pehlivan, Esenler İlçe MEM; Süleyla Polat, Gaziosmanpaşa Adliyesi; Deniz Başkan- Sabancı Vakfı (gözlemci)

GRUP 3

KONU: Okul- kurum ve kuruluşlar arası sevk ve takip sistemi için öneriler?

Moderatör Solmaz Havuz, Nirengi Derneği

Katılımcılar: Serkan Çolakoğlu ve Damla Yıldırım, Bayrampaşa İlçe MEM; Büşra Nurdan Erdem ve Mehmet Hatipoğlu, Bayrampaşa Aliya İzzet Begoviç Kız AİHL; Hasan Candan, Mobil Okul Timi- Okul Polisi; Gözde Uyanık, Kanuni ÇİM.

D. KURUMSAL PAYDAŞ MATRİSİ (HARİTALAMA)

Kurumsal paydaş haritalama çalışmasında paydaş tanımından hareketle çocuğun-ergenin istismar, akran zorbalığı ve flört şiddeti mağduru olması sorunundan doğrudan veya dolaylı şekilde etkilenen ve/veya sorunun ele alınmasında etkili- sorumlu olan kurum ve kuruluşların belirlenmesi üzerinde duruldu. Bu çalışmada anahtar kuruluşların söz konusu sorun ya da program için muhtemel etki dereceleri belirlendi.

Bu çerçevede çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti vakası ya da şüphesi söz konusu olduğunda

bildirimi (ihbarı) almak,

müdahale etmek,

sağaltım- iyileştirme

için rol ve sorumluluğu olan kurum ve kuruluşlar ele alındı.

Çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti vakalarında bildirim almak, müdahale etmek ve sağaltım- iyileştirme ile doğrudan ilgili kurum ve kuruluşlar aşağıdaki Paydaş Haritalama Tablosunda yer almaktadır.

MÜDAHALE

Çocuğa karşı bir istismar- şiddet vakası ya da şüphesi söz konusu olduğunda T.C. devleti, TCK ile bu vakalara müdahale etmek ve çocuğun korunmasını sağlamak için ilgili kurum ve kuruluşları belirlemiş ve bunlara sorumluluk vermiştir.

TCK'da müdahaleden sorumlu kurum ve kuruluşlar: (ifade alma, adli muayene ve diğer soruşturma işlemleri için)

- Sağlık Bakanlığı (SB), Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM)
- Kolluğun çocuk birimleri
İl Emniyet Müdürlüğünde 'Çocuk Şube Müdürlüğü'
İlçelerde 'Çocuk Büro Amirliği'
Taşrada- Jandarma Genel Komutanlığı 'Çocuk ve Kadın Kısım Amirlikleri'
- Üniversite Tıp Fakültesi, Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezleri (ÇKUAM)
- Adli Tıp Kurumu

Tıbbi ve adli müdahale için

- Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri
- Çocuk Mahkemesi (ÇM), çocuğun korunması boyutu

Müdahale çerçevesinde, zanlının kovuşturulmasından sorumlu kurum ve kuruluşlar da Ceza Mahkemesi ve Aile Mahkemesi olarak belirlenmiştir.

SAĞALTIM-İYİLEŞTİRME

Çocuğa karşı bir istismar- şiddet vakası söz konusu olduğunda T.C. devleti, TCK ile mağdur çocuğun-gencin sağaltımı ve iyileştirilmesi (topluma entegrasyonu) için ilgili kurum ve kuruluşları belirlemiş ve bunlara sorumluluk vermiştir.

TCK'da sağaltım-iyileştirmeden sorumlu kurum ve kuruluşlar:

- AÇSH İl Müdürlükleri /Sosyal Hizmet Merkezleri
Tanımlanan hizmetler: gerektiğinde aynı ve/veya nakdi yardım; ÇİM'de adli görüşme sonucuna göre savcının talimatı ile gerektiğinde mağdur çocuk için Sosyal İnceleme Raporu (SİR) hazırlanması; ilgili tedbir kararlarının yerine getirilmesi kapsamında çocuğun durumuna uygun olan şekilde kurum korumasının sağlanması (alternatifler; Bakım Sosyal Rehabilitasyon Merkezi (BSRM), yurt, yuva veya koruyucu aile şeklinde olabilir).
- İl Sağlık Müdürlükleri
Tanımlanan hizmetler: kamu hastaneleri kanalı ile gerektiğinde acil tıbbi hizmet verilebileceği gibi ilgili tedbir kararlarının yerine getirilmesi kapsamında da tıbbi ve psiko-sosyal destek hizmeti verilmesi.
- İl Milli Eğitim Müdürlükleri
Tanımlanan hizmetler: Okullar ve Okul ve Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM) kanalı ile ilgili tedbir kararlarının yerine getirilmesi kapsamında ya da eğitim hizmeti içinde eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesi.

BİLDİRİMİ ALMA

TCK'ya göre, çocuğa karşı bir istismar-şiddet vakası ya da şüphesi söz konusu olduğunda çocuğun derhal koruma altına alınması için yasal olarak 'bildirimde bulunma ve bildirim alma zorunluluğu' vardır. T.C. devleti, TCK ile bu konuda ilgili kurum ve kuruluşları belirlemiş ve bunlara sorumluluk vermiştir. Aynı şekilde, çocukla çalışan ve bağlantıda olan kurum ve kuruluşlardaki kişilere de bildirimde bulunmak görevini yasa ile zorunlu kılmıştır.

TCK'da bildirim almakla yükümlü kurum ve kuruluşlar:

- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler (AÇSH) İl Müdürlükleri, Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM)
- AÇSH Alo 183 Sosyal Destek Hattı-AÇSH Bölge İletişim Merkezi
- Cumhuriyet Başsavcılıkları (CB)
- Barolar
- Kolluğun çocuk birimleri
İl Emniyet Müdürlüğünde 'Çocuk Şube Müdürlüğü'
İlçelerde 'Çocuk Büro Amirliği'
Taşrada-Jandarma Genel Komutanlığı 'Çocuk ve Kadın Kısım Amirlikleri'

İSTİSMAR, ZORBALIK, ŞİDDET VAKALARINDA: BİLDİRİM ALMAK, MÜDAHALE ETMEK, SAĞALTIM-İYİLEŞTİRME SAĞLAMAKTAN SORUMLU KURUM ve KURULUŞLAR

PAYDAŞ	PAYDAŞIN KONUYA DAHİL OLMA DAYANAĞI	PAYDAŞIN SORUNDAN ETKİLENME DERECESESİ	PAYDAŞIN ZORLU ve GÜÇLÜ YÖNLERİ ±	PAYDAŞIN İLGİSİ İSTANBUL	İSTANBUL'DA PAYDAŞIN KONUMU/ DURUMU
<p>İçişleri Bakanlığı, Kolluğun çocuk birimleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Emniyet Genel Müdürlüğü • Jandarma Genel Komutanlığı <p>Kolluğun Çocuk Birimleri Emniyet Teşkilatında;</p> <ul style="list-style-type: none"> • İl düzeyinde - Çocuk Şube Müdürlüğü • İlçe düzeyinde - Çocuk Büro Amirliği <p>Jandarma Teşkilatında;</p> <ul style="list-style-type: none"> • İl düzeyinde - Kadın ve Çocuk Suçları Kısım Amirliği • İlçe düzeyinde - İşlem Astsubayı 	<p>Dayanak: Görev ve Çalışma Yönetmeliği Emniyet Gen.Md.lüğü/ Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği. 13.04.2001 gün ve 24372 sayılı Resmî Gazete http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001/04/20010413.htm#5</p> <p>Dayanak: Çocuk ve Kadın Kısım Amirlikleri Kuruluş, Görev ve Sorumlulukları http://www.jandarma.gov.tr/asayis/Aile_Cocuk/yeni_sayfa_1.htm</p>	<p>Yüksek: Çocuğa karşı şiddet vakalarında birinci aşamada dahil olur. Polis tarafından yürütülecek hizmetleri düzenler.</p> <ul style="list-style-type: none"> • vakaları ÇİM'e yönlendirmek durumundadır. 	<p>+</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yasal konum • İnsan gücü • Özel eğitim alan polis birimi • Açık Prosedür <p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Özel eğitilmiş polis sayısının azlığı • Bilinirlik kısıtlı • Fiziksel ortam düzenlemesi çok kısıtlı • Uluslararası standartların ve uygulama prosedürünün tam olarak işletilmemesi 	Destekleyici	<p>Çocuk Büro Amirlikleri İstanbul'da 31 ilçede Çocuk Büro Amirliği vardır. http://www.istanbul.pol.tr/Sayfalar/Birimler.aspx</p> <p>İl Jandarma Komutanlığında Çocuk ve Kadın Kısım Amirliği vardır. https://www.jandarma.gov.tr/asayis/Aile_Cocuk/yeni_sayfa_3.htm http://iljandarma.istanbul.gov.tr/index.aspx?dosya=subpages/kadin_ve_cocuk</p>
<p>Cumhuriyet Savcılığı Çocuk Bürosu</p>	<p>Dayanak: Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. Üçüncü Bölüm. Madde 14: Cumhuriyet başsavcılıkları ve Çocuk Bürosu http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/12/20061224-3.htm</p>	<p>Yüksek: Doğrudan dahil olur. Bütün süreç savcılık talimatına göre yürütülür.</p>	<p>+</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yasal konum • Özel eğitilmiş insan gücü (büro ekibi) <p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Özel eğitilmiş insan gücü kısıtlı • Fiziksel ortam düzenlemesi çok kısıtlı • Uluslararası standartların ve uygulama prosedürünün tam olarak işletilmemesi 	Destekleyici	<p>İstanbul'da Cumhuriyet Savcılığı Çocuk Bürosu bulunan adliyeler: Anadolu Adliyesi, Çağlayan Adliyesi, Büyükçekmece Adliyesi, Küçükçekmece Adliyesi, Bakırköy Adliyesi, Gaziosmanpaşa Adliyesi.</p>
<p>Sağlık Bakanlığı Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)</p> <p>Ülke genelinde, 2018 yılı sonu itibarı ile 32 ilde 35 ÇİM açılmıştır.</p>	<p>Dayanak: 5395- Çocuk Koruma Kanunu http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395.pdf</p> <p>Ekim 2012 tarih ve 20 sayılı Başbakanlık Genelgesi http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121004.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121004.htm</p>	<p>Yüksek: Çocuğa karşı şiddet vakalarında birinci aşamada dahil olur. Çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının korunması ve tedavisi için gerekli geçici veya sürekli tıbbî bakım ve rehabilitasyonu ile ilgili hizmetleri düzenler.</p>	<p>+</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yasal konum • İnsan gücü • Özel görüşme için sahip tek merkez (ÇİM'lerin varlığı) • Açık Prosedür • Kamu hastanelerinde Tıbbi Sosyal Hizmet uygulamaları <p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ülke genelinde her ilde ÇİM yok • Bilinirlik çok kısıtlı • Kısıtlı sayıda adli görüşmecinin varlığı • Tıbbi Sosyal Hizmet uygulamalarının yaygın olmayışı • Uluslararası standartların ve uygulama prosedürünün tam olarak işletilmemesi • İzleme-sonraki aşamalara dahil olmama 	Destekleyici	<p>İstanbul'da 3 adet ÇİM faaliyet göstermektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şişli Çocuk İzlem Merkezi- Şişli Hamidiye Etfal Eğt. Araş. Hast. • Küçükçekmece Çocuk İzlem Merkezi- Kanuni Sultan Süleyman Eğt. Araş. Hast. • Bakırköy Çocuk İzlem Merkezi - Bakırköy Prof. Dr.Mazhar Osman ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğt. Araş. Hast.

PAYDAŞ	PAYDAŞIN KONUYA DAHİL OLMA DAYANAĞI	PAYDAŞIN SORUNDAN ETKİLENME DERECESİ	PAYDAŞIN ZORLU ve GÜÇLÜ YÖNLERİ ±	PAYDAŞIN İLGİSİ İSTANBUL	İSTANBUL'DA PAYDAŞIN KONUMU/ DURUMU
<p>Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (AÇSH)</p> <ul style="list-style-type: none"> Çocuk Hizmetleri Gen. Md. İl/ ilçe AÇSH Md.lüğü Çocuk Hizmetleri / Sosyal Hizmetler Şube Md.lüğü 	<p>Dayanak: 5395- Çocuk Koruma Kanunu http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395.pdf</p>	<p>Yüksek: Çocuk İstismar vakaların birinci aşamada dahil olur. Savcılık talimatı ile sosyal inceleme için ÇİM'deki vakaların sosyal incelemesini yapar ve Sosyal İnceleme Raporu (SİR) hazırlar. SİR mahkeme sırasında da hakim dikkatine sunulur.</p>	<p></p> <ul style="list-style-type: none"> Yasal konum İnsan gücü Eğitimli meslek elemanları Açık Prosedür <p></p> <ul style="list-style-type: none"> Eğitimli insan gücü Zaman karşı yapılan sosyal incelemeler Uluslararası standartların ve uygulama prosedürünün tam olarak işletilmemesi Sürece en baştan Çocuk Büro veya ÇİM sürecinde dahil olamama (sıklıkla) İzleme-sonraki aşamalara dahil olmama Bilinirlik kısıtlı 	<p>Destekleyici</p>	<p>Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) İstanbul'da</p> <ul style="list-style-type: none"> Anadolu yakasında 6 SHM 14 ilçeye hizmet vermektedir. Avrupa yakasında 11 SHM 25 ilçeye hizmet vermektedir. <p>https://istanbul.aile.gov.tr/duyurular/sosyal-hizmet-merkezlerimiz-iletisim-bilgileri</p> <p>Sosyal İnceleme Raporu (SİR) hazırlanmaktadır. Kurum koruması gereken kız ve erkek çocuklar Çocuk Destek Merkezlerinde (ÇDM) koruma altına alınmaktadır. İstanbul'da 14 adet ÇDM bulunmaktadır.</p> <p>https://istanbul.aile.gov.tr/iletisim/resmi-buruluslar/cocuk-destek-merkezlerimiz</p>
<p>Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) İl MEM Md.lüğü</p> <ul style="list-style-type: none"> Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM) 	<p>Dayanak: TCK Maddeler: 278-279- 280 Suçun veya suç şüphesinin Bildirim zorunluluğu https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html</p> <p>MEB 2006/26 sayılı Genelge "Okullarda Şiddetin Önlenmesi"</p>	<p>Yüksek: TCK gereği duygusal, fiziksel ve cinsel istismar durumları karşısında MEB personelinin AÇSH/Kolluk kuvvetleri/Cumhuriyet Savcılığına bildirim yapması gerekmektedir.</p>	<p></p> <ul style="list-style-type: none"> Yasal konum İnsan gücü Pedagojik formasyona sahip öğretmenler Bilinirlik <p></p> <ul style="list-style-type: none"> Eğitimli insan gücü sayısı Bu konuda Standart Operasyon Prosedürünün olmaması Farkına varma yükümlülüğünün olmaması Bildirim yükümlülüğünün inisiyatif kalmış olması Bildirimde bulunan kişiyi koruyan bir sistemin olmaması Sağaltım ve iyileşme aşamalarına gereği gibi dahil olamama 	<p>Destekleyici</p>	<p>İstanbul'da 27 adet RAM bulunmaktadır. http://tercihozelegitim.com/index.php?option=com_content&view=article&id=66:stanbulda-bulunan-rehberlik-arastirma-merkezler&catid=43:onemlitelefonlar&Itemid=89</p> <p>RAM'lar çocuk ihmal ve istismarı ile ilgili eğitimler düzenlemektedir.</p> <p>İstismar mağduru çocukların okul bağlantılarını güçlendirmek yönünde çalışmaktadır.</p>
<p>Üniversiteler- Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezleri</p> <ul style="list-style-type: none"> 9 üniversite bünyesinde YÖK'ten onay olarak kurulmuş merkezler vardır: Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi. 	<p>Dayanak: 2547 sayılı YÖK yasası http://www.yok.gov.tr/documents/10279/29816/2547-sayili-yok-yasasi.pdf</p> <p>Marmara Üni. Tıp Fak. Çocuk Koruma Merk. http://dosya.marmara.edu.tr/macak/YASAL%20DUCENLEME/macak_yeni_yonetmelik.pdf</p>	<p>Yüksek: Orta (görev verilirse) Cumhuriyet Savcısının yönlendirmesi ile istismara uğrayan çocukların ihmal ve istismardan korunması için çalışmak, bu çocukları değerlendirmek, tanı, tedavi, korunma ve izlenmelerini gerçekleştirmek.</p>	<p></p> <ul style="list-style-type: none"> Eğitimli personel Uluslararası standartlar Adli muayene standart operasyon prosedürü (SoP) <p></p> <ul style="list-style-type: none"> Yasal konum Politikaları/karar vericileri etki gücü Eğitimli insan gücü Bilinirlik 	<p>Destekleyici</p>	<p>İstanbul'da 2 üniversitede bulunmaktadır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi İstanbul Üniversitesi, Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi

PAYDAŞ	PAYDAŞIN KONUYA DAHİL OLMA DAYANAĞI	PAYDAŞIN SORUNDAN ETKİLENME DERECEİ	PAYDAŞIN ZORLU ve GÜÇLÜ YÖNLERİ ±	PAYDAŞIN İLGİSİ İSTANBUL	İSTANBUL'DA PAYDAŞIN KONUMU/ DURUMU
<p>Çocuk Mahkemeleri Çocuğun mahkeme sürecinden en az düzeyde zarar görmesini amaçlayan özel bir mahkemedir. Türkiye'de 108 kurulu çocuk mahkemesi ve 18 Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi bulunmaktadır.</p>	<p>Dayanak: http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/07/20050715-1.htm</p>	<p>Yüksek: Özel ihtisas mahkemesi. Gerekliğinde çocuğun koruma altına alınması kararını verebilir.</p>	<p>+</p> <ul style="list-style-type: none"> Yasal konum 	<p>Destekleyici</p>	<p>İstanbul'da 21 Çocuk Mahkemesi ve 5 Ağır Ceza Çocuk Mahkemesi bulunmaktadır.</p>
			<p>+</p> <ul style="list-style-type: none"> Yasal konum Eğitilmiş insan gücü Politikaları/karar vericileri etki gücü Bilinirlik <p>–</p> <ul style="list-style-type: none"> Yasal konum Eğitilmiş insan gücü Politikaları/karar vericileri etki gücü Bilinirlik 	<p>Destekleyici</p>	<p>İstanbul Barosu, Çocuk Hakları Merkezi. 1989 yılından beri faaliyettedir.</p> <p>İstanbul'da çocuk istismarı vakalarını hukuki açıdan takip etmektedir.</p> <p>Kamuoyunu bilgilendirme-savunuculuk çalışmaları yapmaktadır.</p>

PAYDAŞ HARİTASINDA YER ALAN KURUM ve KURULUŞLARIN ROL ve SORUMLULUKLARI

İçişleri Bakanlığı, Kolluğun Çocuk Birimleri

Emniyet Teşkilatında;

- İl düzeyinde - Çocuk Şube Müdürlüğü
- İlçe düzeyinde - Çocuk Büro Amirliği

Jandarma Teşkilatında;

- İl düzeyinde – Kadın ve Çocuk Suçları Kısım Amirliği
- İlçe düzeyinde – İşlem Astsubayı

İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak, bu konuda Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde yapılandırılmış özel ihtisas birimleri görev yapmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü/ Çocuk Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği'nde, Çocuk Birimi il ve ilçe yapılanmasında şöyle tanımlanmaktadır: Çocuklarla ilgili olarak mevzuatla verilen görevleri yerine getiren, İl Emniyet Müdürlüklerinde Çocuk Şube Müdürlüğü, İlçe Emniyet Müdürlükleri/Amirliklerinde Çocuk Büro Amirliği düzeyinde kurulan polis ihtisas birimini ifade eder. Çocuk Şube Müdürlüğü ve Çocuk Büro Amirliği (ÇBA) polisin çocuklara yönelik yürüteceği hizmetler konusunda ve ayrıca 0-18 yaş grubu çocukların gelişim özellikleri, davranış bilimleri, mülakat teknikleri, iletişim becerisi gibi konularda özel eğitim almış bir polis birimidir⁶.

Başta Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme olmak üzere yürürlükteki mevzuat esas alınarak emniyet teşkilatının çocuklara yönelik hizmetlerinin iyileştirilmesi amacıyla "Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü / Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği" 13.04.2001 gün ve 24372 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yeni yapılanma ile Küçükleri Koruma Şube Müdürlükleri Çocuk Şube Müdürlüklerine; Küçükleri Koruma Büro Amirlikleri ise Çocuk Büro Amirliğine dönüştürülmüştür. Bugüne kadar Küçükleri Koruma Şube Müdürlükleri tarafından yürütülen korunmaya, yardıma muhtaç, buluntu, kimliği tespit edilemeyen, sokakta yaşayan, başıboş, terk edilmiş, mülteci, refakatsiz ve benzeri çocuklara yönelik hizmetlerin yanı sıra, suç işlediği şüphesi altında bulunan çocukların adli-idari tüm suç soruşturmaları da Çocuk Şube Müdürlükleri/Büro Amirlikleri tarafından yürütülmektedir⁷.

Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde de bu konuda özel ihtisas birimleri oluşturulmuştur. Çocukların suçtan korunması ve suç işlemelerinin önlenmesi, suça sürüklenen ve korunma ihtiyacı olan çocuklar ile aile içi şiddet mağduru kadın ve çocuklarla ilgili işlemlerin daha etkin olarak yerine getirilmesi amacıyla; Jandarma Genel Komutanlığı Karargâhında "Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü", (14) İl Jandarma Komutanlığında (İstanbul, Ankara, İzmir, Aydın, Erzurum, Antalya, Diyarbakır, Bursa, Adana, Konya, Balıkesir, Şanlıurfa, Muğla, Samsun) "Çocuk ve Kadın Kısım Amirliği" diğer İl Jandarma, İlçe Jandarma ve Jandarma Karakol Komutanlıklarında ise "Çocuk ve Kadın Suçları İşlem Astsubayı" kadrolanmıştır⁸.

Aile içi şiddetin önlenmesi, suça sürüklenen ve korunma ihtiyacı olan çocuklara yönelik hizmetlerinin iyileştirilmesi ve daha etkin yürütülebilmesi için; 37 İl J.K.lığı (Ankara, İstanbul, Adana, Balıkesir, Aydın, Erzurum, Samsun, Konya, Bursa, İzmir, Afyonkarahisar, Kütahya, Eskişehir, Denizli, Muğla, Kayseri, Edirne, Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep, Hatay, Mersin, Kastamonu, Kars, Antalya, Manisa, Kırklareli, Tekirdağ, Çanakkale, Kocaeli, Düzce, Yalova, Karabük, Ordu, Trabzon, Osmaniye ve Burdur) Asayiş Ş.Md.lükleri bünyesinde "Çocuk ve Kadın Kısım Amirlikleri (ÇKA)" teşkil edilmiştir. ÇKA'de, 1 Çocuk ve Kadın Kısım Âmiri, 1 Psikolog, 2 Çocuk ve Kadın Suçları İşlem Astsubayı (birisini kadın olmak üzere) görevlendirilmiştir. Kalan 44 ile ise işlem astsubayı atanmıştır. Bu birimlerin ülke genelinde açılmasına yönelik plan doğrultusunda 81 il genelinde İl J.K.lıklarında kuruluş işlemleri devam etmektedir.

⁶ Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü / Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği / Çevrimiçi Erişim Sitesi:

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001/04/20010413.htm#5>

http://cocukhaklari.barobirlik.org.tr/dokuman/mevzuat_diger/emniyetgenelmudurlugu.pdf

Çevrimiçi Erişim Tarihi: 30.12.2018

⁷ a.g.e.

⁸ Jandarma Genel Komutanlığı, Çocuk ve Kadın Kısım Amirliklerinin Kuruluş Amacı ve Teşkilat Yapısı. https://www.jandarma.gov.tr/asayis/Aile_Cocuk/yeni_sayfa_3.htm

Cumhuriyet Savcılığı Çocuk Bürosu

ÇKK'ya göre çocuklar hakkında adli işlemlerin bir merkezden yürütülmesi gereklidir. Merkezler arasında yakın iş birliği, çocuklara ilişkin verilerin ulaşılabileceği bilgi ağı ve veri bankasının da bulunması gereklidir. Bu amaçla Cumhuriyet Başsavcılığı bünyesinde Çocuk Bürosu kurulmuştur. Büronun başında savcı bulunmaktadır, çocuk hakkındaki işlemler bu bürodan yürütülür.

Cumhuriyet Savcılığı Çocuk Bürosu suç mağduru ve suça sürüklenen çocuklar hakkındaki soruşturma işlemlerini yürütür. Çocuklar hakkında tedbir alınması gereken durumlarda, gecikmeksizin tedbir alınmasını sağlar. Korunma ihtiyacı olan, suç mağduru veya suça sürüklenen çocuklardan yardıma, eğitime, işe, barınmaya ihtiyacı olan veya uyum güçlüğü çekenlere ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sağlamak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içinde çalışır ve bu gibi durumları çocukları korumakla görevli kurum ve kuruluşlara bildirir.

Dayanak: Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. Üçüncü Bölüm. Madde 14: Cumhuriyet başsavcılıkları ve Çocuk Bürosu. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/12/20061224-2.htm>

İstanbul'da Cumhuriyet Savcılığı Çocuk Bürosu bulunan adliyeler: Anadolu Adliyesi, Çağlayan Adliyesi, Büyükçekmece Adliyesi, Küçükçekmece Adliyesi, Bakırköy Adliyesi, Gaziosmanpaşa Adliyesi.

Sağlık Bakanlığı, Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)

Her il için ayrı olmak üzere Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler, kurumlar bünyesinde kurulması planlanan, cinsel istismara uğramış olma şüphesi altındaki mağdur çocukların, ifade alma, adli muayene ve diğer her türlü soruşturma işlemlerinin tek merkezde yapıldığı yerlerdir. ÇİM'de mağdur çocukla ilgili ön görüşme, aile görüşmesi, adli görüşme, adli- fiziki muayene, psikolojik sağlığının değerlendirilmesi işlemleri yapılır⁹.

ÇİM ekibi içerisinde adli görüşmeci (özel eğitilmiş), çocuk hekimi, psikolog, psikolojik danışman, sosyal hizmet uzmanı, çocuk gelişim uzmanı, adli tıp uzmanı, çocuk psikiyatristi ve hemşire bulunur.

2018 yılı sonu itibari 32 ilde 35 ÇİM açılmıştır. Bu

merkezlerin ülke genelinde yaygınlaştırılması ve etkinliğinin artırılması için çalışmalar halen devam etmektedir. İstanbul'da 3 adet ÇİM hizmet vermektedir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (AÇSHB), Çocuk Hizmetleri Genel Md.İl AÇSH Md.lüğü, Çocuk Hizmetleri/ Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü

Çocuk Hizmetleri Şubelerinin görevleri şöyle belirlenmiştir¹⁰.

Çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunması ve sağlıklı gelişimi için gerekli önleyici ve telafi edici mekanizmaları oluşturmak ve uygulamaya koymak. Gerekliğinde tedbir kararı verilmeden önce çocuk hakkında sosyal inceleme yapmak ve sosyal inceleme raporunu (SİR) yetkili mercilere göndermek. Gerekliğinde verilebilecek tedbir kararları: bakım tedbiri, danışmanlık tedbiri, sağlık tedbiri, eğitim tedbiri, adli kontrol tedbiri, denetim tedbiri.

ÇİM'de görevli AÇSHB temsilcisi, çocuğun adli görüşmesinde izleyici olarak bulunur, verilecek tedbir kararları hakkında görüş bildirir. Çocuğun derhal kurum bakımına alınması gereken durumlarda, çocuğun uygun kurum ya da kuruluşa yerleştirilmesini ve takibini gerçekleştirir. Kuruma yerleşecek çocukların nakli için ilgili kuruluşlarla bağlantıya geçilerek teslimini sağlar. AÇSH ile ilgili tüm yazışma ve evrak işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlar, gerekli gördüğü ya da Cumhuriyet savcısı tarafından gerekli görülen çocuklar hakkında sosyal inceleme yapar ve SİR düzenleyerek ilgili kurumlara gönderir¹¹.

İstismar mağduru olan ve hakkında bakım tedbiri alınan çocuklara yönelik Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri (BSRM) hizmet vermekte olup mevcut durumda 36 BSRM bulunmaktadır.

İstanbul'da 16 adet Sosyal Hizmet Merkezi bulunmaktadır. Kurum koruması gereken kız ve oğlan çocuklar için İstanbul'da 14 adet Çocuk Destek Merkezi bulunmaktadır.

2011 yılında yapılan düzenleme ile il düzeyinde Çocuk Koruma Koordinasyon sorumluluğu Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na verilmiştir. Bu kapsamda İstanbul'da de ilgili vali yardımcısı başkanlığında İstanbul İl Çocuk Koruma Koordinasyon Kurulu mevcuttur ve çalışmalarını sürdürmektedir.

Üniversite Tıp Fakültesi, Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇKUAM)

ÇKUAM'ın temel görevlerinden birisi korunma ihtiyacı olan çocukların tanı, tedavi, korunma ve izlenmelerine dair uygulama ve araştırmaların yapılacağı ortamı sağlamaktır¹². 9 üniversite bünyesinde YÖK'ten onay alarak kurulmuş ÇKUAM vardır: Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

İstismar mağduru olan ya da olma şüphesi olan çocuklar, Cumhuriyet Savcılığı ya da mahkeme sevki ile adli tıbbi muayene amacıyla ÇKUAM'a gönderilmektedir. Çocuğun merkeze gelişi, şikâyet, ihbar ya da adli yetkilinin kendi kaynaklarına bağlı olarak istismarı öğrenmesi şeklinde olabilir.

ÇKUAM ekibince, adli tıbbi değerlendirme yapılır. Adli tıbbi değerlendirme yapılırken, çeşitli kurum ve kuruluşlar ile bilgi ve danışmanlık için iş birliği yapılabilir. Örneğin, Baro Çocuk Hakları Komisyonu (ÇHM), İl RAM veya sosyal inceleme raporu için İl AÇSH ile iş birliği yapılabilir. Son aşamada, ekip toplantısı ile tanı konur ve çocuk hakkında adli rapor düzenlenerek, raporu talep eden adli yetkiliye ulaştırılır.

İstanbul'da Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi ÇKUAM bulunmaktadır. İstanbul'da ÇİM'lerin kurulması ile istismar vakaları adli tıbbi muayene için ağırlıklı olarak ÇİM'lere gönderilmektedir. Bazı istismar vakaları adli tıbbi muayene için İstanbul Cumhuriyet Savcılığı ya da mahkeme tarafından ÇKUAM'a gönderilebilir.

Çocuk Mahkemeleri

Çocuk mahkemeleri çocuğun kişilik ve gelişim özelliklerini dikkate alan, mağdur çocuğun ve suça sürüklenen çocuğun mahkeme sürecinden en az düzeyde zarar görmesini amaçlayan (ve suça sürüklenen çocuklar için suçun neden işlendiği üzerine odaklanarak altta yatan sorunları çözmeye çalışan) özel bir mahkemedir.

Çocuk mahkemeleri yargılama ve ifade alınma süreçlerinin 'çocuğun yüksek yararı' ilkesi gözetilerek gerçekleştirilmesi ve gerekmesi durumunda çocuğun ihtiyacı olan koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarının alınması amacı ile görev yapar. Ülkemizde, çocuk mahkemesi kurulması için ilk 1979 yılında Çocuk Mahkemeleri Yasası çıkarılmıştır. Ancak, çocuk mahkemesi

kurulmamıştır. 1981 yılında çıkarılan 2553 sayılı yasa ile çocuk mahkemeleri kurulması öngörülmüştür. Bununla birlikte, 1987 yılında Ankara, İstanbul, İzmir ve Trabzon'da mahkemeler kurulmuştur.

2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun 2005 yılında yürürlükten kaldırıldı ve yerine 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu yürürlüğe girdi. 5395 sayılı yasa ve Madde 26 ile Çocuk Mahkemesi ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemelerinin görevleri tanımlanmıştır. Madde 26. — (1) Çocuk mahkemesi, asliye ceza mahkemesi ile sulh ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlar bakımından, suça sürüklenen çocuklar hakkında açılacak davalara bakar. (2) Çocuk ağır ceza mahkemesi, çocuklar tarafından işlenen ve ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlarla ilgili davalara bakar. (3) Mahkemeler ve çocuk hâkimi, bu kanunda ve diğer kanunlarda yer alan tedbirleri almakla görevlidir. Adalet Bakanlığı Faaliyet Raporu'na (2016) göre Türkiye'de 108 kurulu Çocuk Mahkemesi ve 18 Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi bulunmaktadır¹³.

Baro Çocuk Hakları Merkezi

ÇKK 31. Maddesi ve CMK 234/3. Maddesi uyarınca mağdur çocuğun durumunun Cumhuriyet savcısına, baroya, aileye ve AÇSH il/ilçe md. lüğüne haber verilmesi gerektiğinden Baro ÇHK ilk aşamadan olaya dahil olmaktadır. Sonraki aşamada da mağdur çocuğun vekilinin bulunmaması halinde, cinsel saldırı suçu ile alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda, mağdura avukat (vekil) atanması konusu da Baro'nun sorumluluk alanındadır.

İstanbul Barosu Çocuk Hakları Merkezi (İB CHM) 1989 yılından beri faaliyette bulunmaktadır. Gönüllü avukatlardan oluşan İB ÇHM'nin çalışma alanlarından bazı örnekler: Meslek içi eğitim çalışması yapmak; yasa, tüzük, yönetmelik çalışmalarına katılmak, görüş bildirmek; seminer, panel, sempozyum düzenlemek veya katılmak; İstanbul Valiliği ve ilçelerde çocuk koruma kanunu uyarınca verilen tedbirlerle ilgili toplantılara katılmak. Başta okullar ve rehber öğretmenler olmak üzere bilgilendirici toplantılara katılmak; afiş, broşür, dergi çalışmaları ile bilgilendirici ve eğitici faaliyetlerde bulunmak. Diğer illerin Baro ÇHM'leri ile ortak faaliyette bulunmak; İstanbul ve diğer illerde çocuklarla ilgili davaları takip etmek ve katılmak. TV programlarına katılmak çocuk hakları konusunda bilgilendirici eğitici toplantılar yapmak. Farklı meslek gruplarıyla ortaklaşa eğitici bilgilendirici toplantılar yapmak.

⁹ ASPB. (2013). Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı: 2013-2017. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <https://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/uploads/pages/yayinlar/ulusal-cocuk-haklari-strateji-belgesi-ve-eylem-planı.pdf> <http://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/data/54ad4cd6369dc5dac028bda2/ulusalcocukhaklaristratejibelgesiveeylemplanı.pdf> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 10.03.2018

¹⁰ ASPB. (2011) Teşkilat ve görevleri Hakkında KHK. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <http://eyh.aile.gov.tr/mevzuat/ulusal-mevzuat/kanun-hukmunde-kararnameler/aile-ve-sosyal-politikalar-bakanliginin-teskilat-ve-gorevleri-hakkinda-kanun-hukmunde-kararname> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 15.03.2018

¹¹ UNICEF.(2013). Türkiye'de Çocuklar için Adalet. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/7%20VAKA%20TEMELL%C4%B0%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%20K%C4%B0TABI.pdf> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 15.03.2018

¹² UNICEF. (2011). Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezleri için Başvuru Kitabı: İhmal ve İstismara Uğrayan Çocuğa Bütüncül Yaklaşım. Çevrimiçi Erişim Sitesi: http://cokmed.org/_ekurs/uploads/1_koruma_merkezi.pdf Çevrimiçi Erişim Tarihi: 15.03.2018

¹³ Adalet Bakanlığı Faaliyet Raporu. (2106). <https://www.adalet.gov.tr/Bakanlik/FaaliyetRaporu/pdf/rapor2016.pdf>

E. BULGULAR

Paydaş - Durum Analizi bulguları şu başlıklar altında derlenmiştir, yasal düzenlemeler ve koordinasyon; vaka yönetimi ve standart operasyon prosedürü (SoP); fark etme yükümlülüğü ve bildirim yükümlülüğü; mağdur çocuk-müdahaleden sorumlu kuruluşlar; mağdur çocuk- sağaltım ve iyileştirmeden sorumlu kuruluşlar; kurumlar arası ortak kullanıma açık veri tabanı; eğitim ve bilgilendirme.

YASAL DÜZENLEMELER ve KOORDİNASYON

Çocuk hakları açısından ülkemizdeki hukuk sistemindeki düzenlemelere bakıldığında uluslararası sözleşmeleri onaylayan ve bunu iç hukuktaki düzenlemelere yansıtan bir hukuk sistemimizin olduğu görülmektedir. Özellikle, 3.7.2005 tarih ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu korunma ihtiyacı olan çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemesi bakımından önemli bir yasal gelişmedir.

5395 sayılı ÇKK'nda mevcut kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonun tek elden yapılması için yasal düzenleme getirilmiştir.

Yasal olarak en temel gelişme: 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 08/06/2011 tarih ve 27958 Mükerrer sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2/c ve 8/i maddesi ile 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda belirlenen tedbirlerin yürütülmesi ve koordinasyonunun sağlanmasının AÇSHB'nin (eski adı ASPB) görevleri arasında sayılmasıdır.

Bu konuda biz paydaş olarak sağlık tarafındayız. Bu işin sosyolojik, psikolojik, aile, çalışma ve sosyal hizmetler, adli ve emniyet boyutlarında bir süreç yönetimine ve koordinasyonuna ihtiyaç duyulan bir noktadayız... tüm bu sistemlerin multidisipliner yapıda yönetilmesi gerekiyor... altını çizmek isterim ki multidisipliner yapıda aynı dili konuşarak senkron hareket etmek gerekiyor..hep birlikte bunu yapamadığımız zaman bu süreci istenen kalitede yönetmemiz mümkün değil...

Dr. Ayşegül Genç
İl Sağlık Md.lüğü, 6. Bölge Bşk.Yrd.

....kurumlar arasında bürokrasinin azalması.. çocuğun yüksek yararı söz konusu olduğundan doğrudan iletişim kurabilmek ihtiyacı duyuyoruz.. örneğin, okullarda çalışan rehberlik psikolojik danışmanları ile iletişim ağına ihtiyaç duyuyoruz.. geri bildirim vermek istiyoruz.. bir ayrıntı hakkında bilgiye ihtiyaç duyuyoruz.. bu bağlamda biz ilçe milli eğitimle, okul ile iletişime geçmek istiyoruz ama bu kanallara henüz sahip değiliz..

Esranur Özer,
Şişli Etfal ÇİM,SHU-Adli Görüşmeci

Ancak uygulamada çocuğun yararı açısından koordinasyon hala bir sorun olarak dikkat çekmektedir. Vakalar bazında işleyişle ilgili bazı sorunlar veya ihtiyaçlar da saptanmıştır; örneğin, kurumlar arası ve disiplinler arası iş birliği ve iletişimle ilgili prosedürlerin hazırlanması; kurumsal bilgi, beceri kapasitesinin geliştirilmesi; konu ile ilgili profesyonel meslek elemanlarının sayısının ve kalitesinin ciddi şekilde artırılması; mevcut kadronun bilgi, beceri kapasitesinin desteklenmesi- rehberlik ve denetim sağlanması, vb. konulardaki boşluklar dikkat çeken sorun alanlarıdır.

VAKA YÖNETİMİ ve STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ (SOP)

İstismar, zorbalık ve şiddet vakalarında uzmanlık alanları çerçevesinde pek çok kurum ve kuruluş devreye girmektedir. Bu konudaki rol ve sorumluluklar yasalar ile belirlenmiştir.

Bununla birlikte, tek vaka özelinde bildiri alma- müdahale-sağaltım/ iyileştirme aşamaların dahil olan bütün kurum ve kuruluşların üzerinde anlaşıldığı, ortak yaklaşım ve aksiyon çerçevesini belirleyen ve vakayı takip eden bir vaka yönetimi sisteminin olmadığı belirlenmiştir.

Buna bağlı olarak kurum ve kuruluşların hem kendi içinde hem de vaka yönetimi açısından izleyecekleri Standart Operasyon Prosedürleri (SoP)'nin de olmadığı belirlenmiştir.

Bir kuruluş vakayı bir diğer kuruluşa devrettikten sonra vaka ile bağlantısı çok büyük ölçüde (bazı kurumlarda tümüyle) kalmamaktadır. Örneğin, çocuk ÇİM'den çıktıktan sonra ÇİM ekibinin o çocuğun 'akıbeti' konusunda bilgisi olmamaktadır.

Kuruluşlar arasında mağdur çocuğa 'zarar vermeme' ilkesi etrafında da bir ortaklaşma olmadığı saptanmıştır. Mağdur çocuğun ifadesinin defalarca alınmasının sakıncalı olduğu, ikincil travmaya neden olduğu çocuğun bundan ciddi şekilde zarar görebileceği konusunu bütün kuruluşlar dile getirmekle birlikte çocuk defalarca ifade vermek durumunda kalmaktadır.

... çocuğun ifadesinin ÇİM'de alınması esas, yasal olan bu ifadeyi ÇİM'de kayıt altına alıyoruz ve rapor düzenliyoruz. Gerekliğinde, kurumlar ÇİM'den tekrar izleme kaydını ve tutanakları alabilirler..aksi durumda, ÇİM'e gelene kadar çocuk her yerde çok fazla konuşmuş oluyor. Okulda çeşitli kişilere detaylı bir bilgi vermiş oluyor, polis karakoluna gidiyor, polis meraklı ya da emin olamıyor, polise ayrı ifade veriyor bu ön bilgi şeklinde oluyor, sonrasında bir de ÇİM'de ifade alınması.. bizden sonra savcılık ayrıca ifade alabiliyor..

Suzan Birel
Şişli Eftal ÇİM, Psikolojik Dan. - Adli Görüşmeci

... istismar konusu okulda disiplin konusudur aynı zamanda.... Disiplin sürecinde kurul üyeleri ailenin ve öğrencinin ifadesine başvurulabiliyor..

Serkan Çolakoğlu
Bayrampaşa İlçe MEM, Şube Md.

...Tüm paydaşların kapıdan başvuru aldığından itibaren milli eğitimden, emniyet ayağından, sağlık ayağına herkesin nasıl devreye gireceği, üstlenilen roller neler bu akışta kim kimle ne şekilde irtibat halinde olacak esas bizim ihtiyaç duyduğumuz geliştirilme noktaları bunlar..

Dr. Ayşegül Genç
İl Sağlık Md.lüğü, 6. Bölge Bşk.Yrd.

OKULLARDA STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜNÜN VARLIĞI AÇISINDAN DURUM

Burada okullar açısından da durum dikkat çekicidir. İlçe MEM'ler ve okul yöneticileri arasında okuldaki bir istismar, akran zorbalığı, flört şiddeti vakası özelinde- vaka ile karşılaşıldığında bildirim alma, bildirimde bulunma ve sonraki yapılacaklar konusunda üzerinde anlaşmaya varılmış ortak yaklaşım ve aksiyon çerçevesini belirleyen bir SOP olmadığı belirlenmiştir.

Bunun bir yansıması olarak aynı okuldaki öğretmenler ve okul çalışanları arasında da vaka ile karşılaşıldığı andan itibaren yapılacaklar konusunda üzerinde anlaşmaya varılmış ortak yaklaşım ve aksiyon çerçevesini belirleyen bir SOP'a ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir.

Çocukla ilk görüşmeyi yapacak olan rehber öğretmenin 'görüşme yapmak' veya 'ifade almak' konusunda kafa karışıklığı yaşadığı görülmektedir. Vakanın en hızlı şekilde ve sadece vakanın 'ne olduğuna' ilişkin bilgi ile detaylara girmeden bir tutanak eşliğinde kolluk birimine aktarılması ve vakanın en hızlı şekilde ÇİM'e gönderilmesi için gerekli alt yapı okullarda mevcut değildir.

Okullarda olmasına rağmen, genellikle rehber öğretmenler ve öğretmenler MOT Polisi'nin varlığından haberdar değildir ya da MOT Polisi ile nasıl bağlantı kuracakları hakkında fikir sahibi değildir.

17 yıldır çocuk polisiyim.. son iki yıldır Mobil Okul Timi (MOT) Polisi olarak çalışıyorum.. MOT Polisleri olarak okullarda görev yapıyoruz... okul idaresiyle, rehber öğretmenle istişare halindeyiz.. Sürekli her olayın bildirilmesi yönünde mesaj veriyoruz... İstismar olaylarının değerlendirme aşamasında çoğu zaman okul müdürü okulun ismini düşünüyor, çocuğun ailesini düşünüyor, alacağı tepkiyi düşünüyor, kendisini savcı, hâkim yerine koyup olayı kendisi çözmeye çalışıyor.. Olayı çok geç bildiriyor. Rehber öğretmenler konuya daha hakim olmalı. Okuldaki bir olayın bildirim sırasında daha profesyonel yaklaşılması gerekiyor.. Çocuk suçlu değil.. Okullar özellikle adli konularda bilgilendirilmeli, PDR servislerine destek olunmalı..

Hasan Candan
Bayrampaşa Çocuk Büro, MOT Polisi

Doğrudan bildirim yapılmıyor ve işlemler başlatılmıyor, bu paydaşların sorunu.. Okullarda doğrudan bildirimde bulunacak bir mekanizma olmadığından ya da bilinmediğinden Alo 183'ü okul müdürü arıyor, öğretmen arıyor, polis memuru bile arıyor.. 183 çağrı merkezine gelen ihbarların işleme alınması 3 gün sürüyor.

Arzu Tambulut
AÇSH İl Md.lüğü Koordinatör

Burada olumlu olan nokta, görüşme yapılan, paydaş toplantısına katılan bütün ilçe milli eğitim yöneticileri, okul müdürleri, öğretmenler ve okul polisleri PGG risklerine karşı okul temelli SOP geliştirilmesi ve bütün okullara yaygınlaştırılması konusunda olumlu görüş bildirmiş ve desteğe hazır olduklarını ifade etmişlerdir.

Vaka meydana geldiğinde okul müdürü ilçe MEM'i arıyorsa ne yapacağını bilmiyor demektir...

Okul müdürünün kaygısı; okulun itibarının zarar görmesi ve görevlendirme sürecinde (görev rotasyonu) puanının düşmesi korkusu yaşayabilir.

Serkan Çolakoğlu
Bayrampaşa İlçe MEM, Şube Md.

FARK ETME YÜKÜMLÜLÜĞÜ ve BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Bu iki yükümlülükten bildirim yükümlülüğü daha çok bilinmekte ve üzerinde konuşulmaktadır.

Fark etme yükümlülüğü: Çocuğun şiddete maruz kaldığı durumlarda bunu fark etmek Devletin sorumluluğu ve çocukla çalışanların görevlerindedir.

Bildirim yükümlülüğü: Çocuğun şiddete maruz kaldığından şüphelenildiği durumlarda bunun çocuğun korunmasından sorumlu kurumlara bildirmesini sağlamak Devletin sorumluluğu, çocukla çalışanların ve herkesin görevidir.

Fark etme yükümlülüğü hemen hemen hiç konu olmamaktadır. Sosyal hizmet merkezleri dışındaki kurumlar bakımından çocuğa yönelik şiddeti fark etme yükümlülüğü düzenlenmemiştir. Bildirme yükümlülüğü düzenlenmesinden, fark etme yükümlülüğü olduğu sonucu dolaylı olarak çıkarılmaktadır.

Çocukla bağlantıda olan, sağlık, sosyal hizmetler ve eğitim kurumları, vb. çalışanları için yasal olarak bağlayıcı nitelikte 'fark etme' yükümlülüğünün uygulanması yönünde bir mekanizma oluşturulmamıştır.

Oysa 'bildirim' yükümlülüğü için mevzuat çok açıktır. Çocuğun şiddete maruz kalması ya da şüphesi halinde bunun çocuğun korunmasından sorumlu kurumlara bildirmesini sağlamak üzere Devlet 'bildirim yükümlülüğü' getirmiştir. Çocukla çalışanlar ve bireysel olarak herkes için bildirim görevi yasalar ile zorunlu hale gelmiştir; aksi davranışlar TCK'da bir suç olarak yer almaktadır.

Buna rağmen bildirim yükümlülüğü konusunda, uygulamada vakalar bazında bazı sorunlar veya ihtiyaçlar da saptanmıştır; örneğin,

- bildirimde bulunan kişinin kimliği genellikle deşifre olmaktadır. Kişiler bu nedenle bildirimde bulunmaktan çekinmektedir;
- özel hayatın gizliliği ve korunma ihtiyacını gözetir biçimde hangi durumların, nasıl bildirileceğine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır;
- çocuk şube- çocuk büro yapılanması ve yaklaşımı kamuoyunda yeterince bilinmediğinden istismar vakalarının adli kolluğa* bildirilmesi ve adli kolluğun müdahalesi fikri caydırıcı- (çekince) neden olabilmektedir.

Türkiye'deki birçok baro tarafından takip edilen Van'da 1.5 aylık bebeğin tecavüzü dava dosyasında, anne uyuşturucu geçmişi olan bir anne, 20'li yaşlarda hamileyken cezaevine giriyor, doğum yapması için cezaevinden tahliye ediliyor. Anneye ilişkin kurumsal bir takip yok.

Doğum yaptıktan sonra erkek arkadaşlarıyla günlük kiralanılan evlerde kalıyor ve 1.5 aylık bebek cinsel istismar sonucunda ölüyor. Anne ve erkek arkadaşları yargılanıyor.

Biz Baro ÇHM olarak, bu davaya katılma talebimizi ifade ederken şunu söyledik: Evet, sanıklar ceza almalıdır. Bununla birlikte asli olarak devletin durduğu yeri de tartışmak gerekir.

Anne, bir önceki çocuğunu da 14-15 yaşlarında doğurmuş ve o çocuğu da Sosyal Hizmetlerde barınıyor. Burada o sürece nerede müdahale edilmiştir ki, bugün artık biz 1.5 aylık bir çocuğun tecavüzü davasındaki sanıkların yargılanmasında indirim nedenleri, artırma nedenleri vb. tartışır noktaya geldik?

Av. Ayşenur Demirkale
İstanbul Barosu ÇHM Bşk.Yrd.
(bireysel görüşme notu)

MAĞDUR ÇOCUK BİLDİRİMİ ALAN ve/veya MÜDAHALEDEN SORUMLU KURULUŞLAR

Mağdur çocukla ilgili bildirimler (ihbarlar) farklı kurumlara yapılabilmektedir. ÇKK'da bildirim almakla sorumlu olan kurum ve kuruluşlar belirlenmiştir. Vakanın kolluk birimlerine farklı kanallarla rapor edilebilmesinin sağlanmış olması olumludur.

Bununla birlikte kolluk birimleri ile il AÇSH Md.lüğü arasında mağdur çocuğa ilişkin bildirim ve teslim etme konularında doğrudan bir bağlantı olmadığı görülmüştür. İhbarları alarak mağdur çocuğun durumunu değerlendirecek çok disiplinli bir değerlendirme ve izleme sisteminin olmayışı dikkat çekmektedir.

İhbarı alan kolluk birimleri, mağdur çocukla adli görüşmeyi yapan ÇİM ve il AÇSH Md. lüğü arasında doğrudan bağlantılı bir çalışmanın olmadığı belirlenmiştir.

Ek olarak, ihbarı alan kolluk birimlerinde çocukla ilk bağlantıyı kurmak, vakanın ne olduğunu anlamak için ön görüşmeyi yapmak durumunda olan polis memurlarının çocuğa yaklaşım, görüşme teknikleri gibi kapasite artırma eğitimlerine olan ihtiyaç ifade edilmiştir.

SB ÇİM ve Üniversite ÇKUAM gibi çok disiplinli çalışma esasına göre çalışan bir yapının kurulmuş olması bütün paydaşlarca olumlu değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, ÇİM'ler sadece cinsel istismar mağdurlarına yöneliktir ve pilot uygulama ile kısıtlı sayıda ilde hizmet vermektedir.

Mevcut durumda Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM) ve üniversite hastanelerine bağlı Çocuk Koruma Merkezleri (ÇKM) birbirinden bağımsız çalışmaktadır. Örneğin, ÇİM'lerin olduğu illerdeki üniversitelerin ÇKM'nden adli muayene konusunda destek alınmamaktadır. Adli muayene için ildeki kamu hastanelerinden adli muayene uzmanlığı olmayan doktorlardan muayene talep edilebilmektedir.

Cumhuriyet Başsavcılıkları bünyesinde sorun alanlarına göre çeşitli uzmanlık büroları bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi de Çocuk Bürosudur. Örneğin, İstanbul'daki Çocuk Büroları, mağdur çocuklarla ilgili bildirimden başlayarak olaya ilk aşamada dahil olmaktadır.

Bununla birlikte, genel olarak ülke çapında mevcut

... ÇİM'e de gidilse karakola da gidilse her kim götürse mutlaka savcı talimatıyla süreç gideceği için bildirim alan merkezleri genişletmekte yarar olduğunu düşünüyorum.

Uzm.Dr.Pelin Şavlı Emiroğlu,
İst. İl Sağlık Md.'lüğü, Ruh Sağlığı Brm.

...Polislerin de hizmet içi eğitim alması gerektiğini düşünüyorum. Çocuk bize geldiğinde biz ön görüşmeyi yapmak zorundayız... çünkü suçun tanımını belirlemek zorundayız ki ÇİM'e götürebilelim..

Sevil Eyvaz
Fatih İlçe Emniyet Md.lüğü,
Polis Memuru

.... ÇİM' e vurgu yaparken hastanelerde 5395 sayılı çocuk koruma kanunu kapsamında bildirimleri yapan tedbir kararlarını talep eden Tıbbi Sosyal Hizmet Birimlerinin de atlanmaması gerektiğini düşünüyorum...

Öznur Sarıahmetoğlu
Kamu Hastaneleri, SHU

Çocuk Koruma Koordinasyon sistemi AÇSH Bakanlığında... paydaşlar arasında koordinasyonu sağlamak için 2014 yılında koordinasyon sekreterlikleri belirlenmiş.. Tedbir kararlarının izlenmesi, yaşanan sorunların giderilmesi, koruyucu önleyici çalışmaları organize etmek, risk haritaları belirlemek... Kurumlar arası koordinasyonu tam olarak sağlayamadık henüz. En önemli sorun, 25 yıldır sosyal hizmetlerin çok fazla ayağı olması. Her ayağın kendi içinde sorunları olması polisin, adaletin bürokratik engelleri var...

Arzu Tambulut
AÇSH İl Md.lüğü Koordinatör

Cumhuriyet Savcılığı Çocuk Bürolarının yeterli personel ve çocuklar için uygun fiziksel koşullar açısından desteklenmesi gerektiği görüşmelerde ifade edilmiştir.

Ek olarak, Cumhuriyet Başsavcılıkları açısından mağdur çocukla ilgili adli iş ve işlemleri yürütürken karşılaşılan bazı sorun alanları şöyle ifade edilmiştir:

Uygulamada bazı savcılar iş yoğunluğu gerekçesi ile ÇİM'deki ifade işlemlerinin uzunluğundan yakınmakta, bazıları da ilçelerde meydana gelen vaka nedeniyle mağdur çocukların ilçe dışına çıkarılıp işlemlerinin ÇİM'de yapılmasının doğru olmayacağı gerekçesi ile ÇİM uygulamasına sıcak bakmamaktadır. Bazen ÇİM'lerde adli ifade alınacağı zaman savcının gelmemesi nedeniyle mağdur çocuğun ifadesi savcı olmadan kayıt altına alınmaktadır. Buna bağlı olarak, savcı bazı vakalarda ifade kaydını incelemeyen mağdur çocuğun ifadesini kendisi tekrar alabilmektedir.

Çocuk-ergen mahkemelerinin çocuğun ifade ve yargılama süreçlerinde zarar görmeden ihtiyacı olan koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarının alınması bakımından yerine göre yaşamsal işleve sahip olduğu bütün paydaşlar tarafından ifade edilmiştir.

Ek olarak, uygulamada avukatlık hizmeti ile ilgili bir sorun alanına şöyle dikkat çekilmiştir: Bazı durumlarda mağdur çocuğa sağlanan avukatlık hizmetini verecek olan Çocuk Mahkemelerinin işleyişi konusunda yeterince bilgi ve deneyime sahip olmayan avukatlar arasından atanması mümkün olmaktadır.

Mağdur çocuklar için zaten zorunlu müdafii durumu var, Baro olarak biz, otomatikman zaten doğrudan atamasını yapıyoruz.. Mevzuatta şöyle bir eksiklik var: Bizim temel bir eğitimimiz var - Sanık Müdafiliği, Mağdur, Şikayetçi ve Katılan Vekilliği Konulu Meslek İçi Temel Eğitimi...fakat biz bu eğitimi verdikten sonra çocuğa CMK'dan yapılan atama bu eğitimden geçmemiş avukat olabiliyor..bu konuda bilgisi olmayan bir avukat gidebiliyor... Baro olarak bu konuda düzenleme yapılmasını istiyoruz.

Fırat Çiçek
İstanbul Barosu, ÇHM, Avukat

Burada şöyle bir sıkıntı var... Savcı ifadeyi tekrar duymak istiyor... O CD (adli ifade kaydı) açılmıyor... 'Ben de duyacağım' diyor... Bize gelen çocuk zaten önce ÇİM'e gönderilmiş.. oradan geliyor.. Biz bunu belirtiyoruz, 'ÇİM'den adli ifade kaydı var, ÇİM raporu var..' diye biz bunu belirtiyoruz ama.. 'Hayır!' diyor...

Tuğba Özkurt
GOP 2. Çocuk Mahkemesi, SHU

Bize gelen cinsel istismar mağduru çocuk bıkılmış durumda... özellikle bilmediği kavramları ezberlemiş durumda....başına gelenleri defalarca anlatmış şekilde geliyor, önce okulda çeşitli kişilere anlatıyor, hastane polisine, ÇİM' de kolluk kuvvetine savcılık aşaması.. en son bize geldiğinde anlatmaktan uzaklaşmış oluyorlar.. ÇİM' de savcının olmaması sorun, bunun giderilmesi gerekiyor.

Tuğba Özkurt
GOP 2. Çocuk Mahkemesi, SHU

Mağdurun duruşma sırasında örselenmemesi için biz köprü görevindeyiz, örneğin şüpheliyle yüzleşmeye çekiniyordur... veya hâkimin cinsel istismarla sorduğu bir soruyu anlamıyor olabilir.. soruyu anlaması konusunda köprü rolünde olmak...

Süleyla Polat
GOP 1. Çocuk Mahkemesi, Psikolog

AÇIK RİSK ALTINDAKİ ÇOCUKLAR, SUÇ MAĞDURU ÇOCUK – ÖNLEME, SAĞALTIM ve İYİLEŞTİRME SORUMLU KURULUŞLAR

Açık risk altındaki çocukların özellikle ele alınmasına, korunmasına yönelik çalışmalar için kurumlar arasında sistematik bir koordinasyonun olmadığı saptanmıştır.

Çocukların korunmasına yönelik tedbirlerin uygulanmasında kurumlar arasında sistematik bir koordinasyonun olmadığı saptanmıştır. Örneğin, tedbirlerin belirlenmesi ile çocuğun sağaltım- iyileştirme sürecinden yararlanabilmesinde ailenin ilgisi belirleyici olmaktadır. Tedbirlerin uygulanması konusunda ilgisiz- bilgisiz aileler için kurumlar arası koordinasyon olmadığından çocuğun yararını gözetemeyen bir sistem de işlememektedir.

Vakanın özelliğine göre gereken psiko-sosyal müdahalenin uygulanması. Psiko-sosyal müdahalenin vaka yönetimi içinde ele alınması önemlidir. Mağdur çocukla karşılaşan profesyonel meslek elemanları için temel ve ortak psiko-sosyal destek - müdahale eğitimlerinin sağlanmadığı belirlenmiştir. Verilen eğitimlerin bir standardının olmadığı saptanmıştır.

Öğretmenler açısından söylüyorum çocuğun yaşadığı istismarı beyanı ile ilgili olarak gerçek mi söylüyor acaba diye bunun peşine düşmek doğru değil ...şüphe varsa zaten bunu bildirmek gerekiyor... ÇİM açılma nedeni, bu ifadenin tek seferde adli görüşmeci tarafından alınması. Aksi durumda, çocuk defalarca anlatmak durumunda kalıyor ve örseleniyor..

Gözde Uyanık
KSS ÇİM, Psikolog, Adli Görüşmeci

Bize gelen vakaların durumuna baktığımızda okuldaki bildirimler daha fazla geliyor... Bizim bu durumda şöyle bir sıkıntımız var; gelen vakalarda okul PDR ya da rehberlik öğretmeni sayfalarca ayrıntılı tutanak tutmuş olabiliyor...

Bu durumda 'zarar vermeme ilkesi' zedelenmiş oluyor.. Biz çocuğun travmasını böylesine ayrıntılı şekilde açtıktan sonra ÇİM'e gelmesini istemiyoruz -sakıncalı buluyoruz)...

Suzan Birel
Şişli Eftal ÇİM, Psikolojik Danışman-
Adli Görüşmeci

KURUMLAR ARASI ORTAK KULLANIMA AÇIK VERİ TABANI

Suç mağduru çocukla ilgili olarak bildirim alındığı andan başlayarak, adım adım müdahale ve yönlendirme yapılan ilgili kurum ve kuruluşlar arasında ortak kullanıma açık çevrimiçi (veya yazışma yolu ile talep edilebilen) bir veri tabanı mevcut değildir. Oysa, etkili bir risk analizi ve vaka yönetimi açısından adli mekanizma içinde bu tür bir veri tabanı ile ilgili düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

.... Eğitim kurumları olarak bilmiyoruz ne yapacağımızı.. İyi niyetle düşünüyoruz ama çocuğa zarar verdiğimizizi düşünmüyoruz...ÇİM'den katılımcının söylediği gibi evet, öğretmen hemen tutanak tutturmaya başlanıyor olabilir.. burada iyi niyetle sığacağına her şeyi anlatabilsin düşüncesi, iyi niyetle işi bilmemekten kaynaklı bir davranış olabilir..

Recep Uçan
Zeytinburnu İlçe MEM, Özel Büro

EĞİTİM ve BİLGİLENDİRME

Ülkemizde eğitim yöneticilerinin ve öğretmenlerin çocukların istismar, şiddet gibi kötü muameleden korunmasındaki rollerine dair eğitimsel ve yasal düzenlemeler bulunmamaktadır.

Fark etme yükümlülüğü çerçevesinde ilgili kurumların sistematik proaktif bir çalışmasının olmadığı belirlenmiştir. Örneğin gerek eğitim kurumlarındaki gerekse kurum bakımı altındaki çocuklar için çocukların korunması ve iyilik hallerinin sağlanması yönünde sistematik, hedef odaklı genel taramaların olmadığı saptanmıştır.

Okul yöneticileri, öğretmenler, okul çalışanları ÇKK'da yer alan mağdur çocukla ilgili bildirim, müdahale, sağaltımdan (iyileştirme) sorumlu kurum ve kuruluşların neler olduğunu ve bunların rol ve fonksiyonlarını tam olarak bilmemektedir.

Okul yöneticileri, öğretmenler ve okul psikolojik danışmanları çocuğa yönelik kötü muameleyi önleme, belirleme, bildirim, müdahale ve sağaltım(iyileşme) aşamaları için rollerinin ne olduğunu tam olarak bilmemektedir.

Eğitim kurumlarında, vaka şüphesi ya da vaka ile karşılaşıldığı andan itibaren yapılacakların adım adım yazılı olduğu Standart Operasyon Prosedürü bulunmamaktadır.

Eğitimciler arasında, bu konuda paydaş kurum ve kuruluşların neler olduğu, bu kurumların işleyişi, eğitim kurumları ile bu kuruluşların birlikte nasıl çalışabileceği, özellikle bildirimlerin nasıl ve nereye yapılacağı hakkında bilgi boşluğu dikkat çekmektedir.

Çocuk istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti konularında çeşitli kurumlar hem kendi hizmet içi eğitim programlarında hem de kamuoyu (ağırlıklı olarak öğrenciler) için çeşitli projeler ve eğitim çalışmaları yapmaktadır.

Ancak, bu eğitimlerin sistematik-standart bir uygulama ve yaklaşım ile ve hedef odaklı; tam olarak yöneticileri ve öğretmenleri güçlendirmeye yönelik olmadığı belirlenmiştir. Özellikle çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti açısından koruyucu önleyici olması açısından önemli bir adım olabilecek 'iyi ve kaliteli anne babalık' konusunda eğitimler mevcut değildir. Veliler, genellikle bildirim-müdahale ve sağaltım (iyileştirme) aşamalarında çocuğun yüksek yararını gözetecek bir tutum ve yaklaşımdan uzak olabilmektedir.

17 seneden beri öğretmenlik yapıyorum. Bu tür birçok olayla karşılaştım. Ancak, bu olaylarla karşılaşınca bilmiyoruz gerçekten ne yapacağımızı.. prosedürü bilmiyoruz. Basitleştirilmiş haliyle öğretmenlere anlatılmalı... İlgili kuruluşları tam olarak bilmiyoruz; ÇİM'lerden burada haberdar oldum. Öğretmenlerin çoğu bilmiyordur.

Ali Aktay
Eyüpsultan İlçe MEM, Şube Md.

Vakaları öğrenen ilk biz oluyoruz. Bizim bilgi eksikliğimiz var. İş birliği önemli ÇİM' i yeni öğrendik. Okullardan her kurumdan temsilci olması gerekli. Eğitim almamız gerekiyor. Öğrenci hangi öğretmeni yakın görecek bilmiyoruz.

Elif Özalp
Bayrampaşa MTAL, Rehber Öğretmen

...Bu mesleğe seçilirken maalesef psikolojik testlerden geçmiyoruz. Bir öğrencinin öğretmene yansıttığı problem, yaşantı o öğretmenin kaldırmayacağı düzeyde mi? Bu gibi eğitimler vasıtasıyla önce öğretmenlerin psikolojik sağlık düzeylerinin güçlendirilmesi gerekli. Milli Eğitim ayağında sene başı ve sene sonu seminer çalışmalarında öğretmen hem vaka ile karşılaştığında hangi yolu izleyecekleri, gerekli prosedürlerin verilmesine hem de öğretmenlerin psikolojik sağlık düzeylerine odaklanan geliştirici çalışmalar yapılabilmesi önemli.

Damla Y. Sezgin
Bayrampaşa İlçe MEM, Özel Büro Uzmanı

F. SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuç ve Öneriler sekiz başlık altında paylaşılmıştır: Sonuç 1: Toplumsal sorun; Sonuç 2: Yasal düzenleme; Sonuç 3: Özel ihtisas kurumları ve hizmetleri; Sonuç 4: Koordineli çalışma ve takip; Sonuç 5: Standart Operasyon Prosedürü (SOP); Sonuç 6: Ortak tutum, bilgi, beceriler ve uygulamalar; Sonuç 7: Kurumlar arası ortak kullanıma açık veri tabanı; Sonuç 8: Hizmet kalitesi ve hesap verebilirlik.

SONUÇ 1

Çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti toplumsal bir sorundur.

Öneriler:

- Ülke çapında bütün kurum ve kuruluşların, karar vericilerin, kişilerin, ailelerin farkına varma, bildirme, müdahale ve sağaltım- iyileştirme süreçlerine ciddi ve bilinçli şekilde katkı vermesi ile ilgili düzenlemelerin yapılması önemlidir.
- Çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti konularında farkına varma, bildirme, müdahale ve sağaltım- iyileştirme süreçlerine ilişkin iyi örneklerin paylaşılması ve kamuoyunda yer alması için 'bilinçli, duyarlı- çocuk dostu' medyanın katkısını almak üzere çalışılması önerilir.

SONUÇ 2

Yasal açıdan gerek Türk hukuk sisteminde gerekse sözleşmeler (uluslararası sözleşmelerin de kabul edilmesi ile) ve yasalarla çocuğun koruma altına alınması yolunda ciddi düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. Mevcut yasalar rehber nitelikte uygulama ile ilgili adımları da tarif etmektedir. Ancak uygulamada sorunlar ile karşılaşmaktadır.

Sorun alanları: a. Çocukların korunmasına dair düzenlemeler dağınık ve çeşitlidir; hukuk sistemimizde tek bir çatı altında toplanmamıştır. Bu kapsamda sorumluluk da farklı kurumlar arasında dağıtılmıştır. b. Yasaların uygulanması ve /veya kurumların kapasitesi ile ilgili olarak sorunlar yaşanmaktadır.

Öneriler:

- İstismar, akran zorbalığı ve flört şiddeti mağduru çocukların izlenmesi ve başvurabilecekleri destek sistemlerinin artırılmasına yönelik eksikliklerin giderilmesi ve çok disiplinli ele alınması gereken bir sorundur. Uygulamada tüm toplumsal kesimleri içine alacak şekilde yasal düzenlemeler ile desteklenmiş ülke politikası haline getirecek çalışmalar yapılması gerekmektedir.
- Suç mağduru çocuğun geleceğini ve bütün yaşamını etkileyecek olan karar aşamasında adli görevliler (uzmanlar, hakim ve savcılar) önemli bir role sahiptir. Hem uzmanlar hem de karar mekanizmasında yer alan savcı ve hakimler için standardize edilmiş, tekrar edilebilir, rehber niteliğinde bir hizmet içi eğitim programı hazırlanarak ülke çapında düzenli aralıklarla ve tüm kurumlarda bu eğitimlerin verilmesi önerilir.

SONUÇ 3

Gelişmiş AB ülkelerinde sistemin bir parçası olan çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı ve flört şiddeti ile doğrudan ilgili gelişmiş özel ihtisas kurumları ve hizmetleri henüz 'pilot uygulama' olarak ülkemizde yer almaktadır (Örneğin, ÇİM'ler, Savcılık Çocuk Bürosu, Emniyet Çocuk Büro, vb.).

Öneriler:

- Bu kuruluşların ülke çapında yaygınlaştırılması ile ilgili çalışmalara hız verilmesi ve yeterli, eğitilmiş personel istihdamına ağırlık verilmesi önemlidir.
- Pilot uygulama sürecinde bu kurumlardaki hizmetin mercek altına alınması, pilot iller/ kurumlar arası bilgi ve deneyim ve paylaşımına dayalı 'öğrenilen derslerin' rapor edilmesi ve ülke çapında yaygınlaştırma öncesi gerekli iyileştirmelerin yapılması yönünde çalışılması önerilir.

SONUÇ 4

Hiçbir sektör ya da kurumun tek başına çocuk-ergen istismarını, akran zorbalığını, flört şiddetini önleme konusunda kaynakları, yetki ve otoritesi yeterli değildir.

Öneriler:

- Farkına varma, bildirme, müdahale ve sağaltım - iyileştirme, takip süreçlerinde çocuklara erken müdahale ve etkin rehabilitasyon desteği sağlayabilmek için kurumlar arası koordineli çalışma ile ilgili sistemlerin işletilmesi önerilir.
- ÇKK'nda yer alan İl/ İlçe Koordinasyon Kurulları yerinde bir fıkirdir; yasal dayanağı da olduğu için sistemde güçlü şekilde yer alabilir. Ancak, uygulamada yeterince- aktif şekilde görev yapmadığı görülmektedir. Bunun nedenlerinin iller arası bir komisyon ile araştırılması ve kurulların çalışması ile ilgili SoP'lerin hazırlanması önerilir.

SONUÇ 5

Çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti ile ilgili kurumlar arası işbirliği-koordinasyon açısından SoP'ler belirlenmemiştir. Ayrıca, her kurumda mağdur çocukla karşılaşıldığı andan itibaren gereken SoP'leri de belirlenmemiştir.

Öneriler:

- istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti vakaları ile karşılaşıldığında, vakanın niteliğine göre kurumda, okulda, ailede, mahallede nasıl harekete geçileceğinin, hangi zamanlama ve sırayla nelerin yapılacağına ilişkin dokümanların hazırlanması önemlidir. Olaya neden olan tehdidin türüne göre, farklı müdahale işlemlerini dikkate alan alternatifli planlama yapılması bu kapsamdadır.
- Okul Temelli SoP'lerin belirlenmesi: Okulların ve öğretmenlerin çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti ile baş etme konusunda önemli katkıları olabilir. Bunun için, istismar, akran zorbalığı, flört şiddetini tanıma, değerlendirme ve yönlendirme sitemine ilişkin SoP'lerin hazırlanması ve vaka yönetimi sisteminin ivedilikle geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

SONUÇ 6

Adalet (hukuk), emniyet (kolluk), adli tıp, sağlık, eğitim, psiko-sosyal alanlardaki profesyonel meslek elemanlarının istismar, akran zorbalığı ve flört şiddeti mağduru çocuklarla çalışmak için

- ortak tutum ve yaklaşım içinde olmalarının sağlanması,
- temel bilgi, beceri ve uygulama sistemlerinin geliştirilmesi.

Öneriler:

- Vaka Yönetimi: Mağdur çocuklar için 'vaka yönetimi' sisteminin kurumlar arası katılımcı bir yaklaşım ile ülkemize uyarlanması. Pilot illerde test çalışma yapılarak, ülke çapında yaygınlaştırılması. Vaka Yönetimi: Tanışma-Taahhüt, Görüşme, Vaka eylem Planlaması, Planın Uygulanması, Vaka Takibi Yönetimi, Vakanın Sonlandırılması, Hizmetin Değerlendirilmesi aşamalarından oluşur.
- Standart Operasyon Prosedürleri; çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti ile karşılaşıldığında, vakaya göre okulda, ailede, mahallede nasıl harekete geçileceğinin, hangi zamanlama ve sırayla nelerin yapılacağına önceden planlanmış halini ifade eder. Olaya neden olan tehdidin türüne göre, farklı müdahale işlemlerini dikkate alan alternatifli planlama yapılması bu kapsamdadır.

c. Psiko-sosyal müdahale (psikolojik ilk yardım): Bütün kurum ve kuruluşlarda mağdur çocukla karşılaşan meslek elemanlarına psikolojik ilk yardım eğitimleri verilmesi. Böylece, mağdur çocuk için psiko-sosyal destek – müdahalesinin ilk aşamada başlatılması. Ek olarak, psikolojik ilk yardım eğitimleri için kurumlar arası bir standart sağlanması. Vakanın özelliğine göre gereken psiko-sosyal müdahalenin uygulanması için Psiko-sosyal müdahalenin vaka yönetimi içinde ele alınması.

SONUÇ 7

Suç mağduru çocuklara ilişkin bilgilerin yer aldığı ve ancak müdahale (yargı süreci de dahil) ve sağaltım- iyileştirme süreçlerinde çocuğun yüksek yararına kullanılmak üzere tür bir veri tabanının eksikliği söz konusudur.

Öneriler:

a. Suç mağduru çocuklarla ilgili kurumlar arası ortak kullanıma açık veri tabanı oluşturulması halinde- çocuğun yüksek yararının göz önünde bulundurulması ve 'zarar vermeme' konusunda gerekli önlemlerin alınması yaşamsaldır. Kişisel bilgi güvenliğinin en üst düzeyde sağlanması, sadece yüksek yetki seviyesinde bu veri tabanına ulaşılabilir olunması, vb. önlemler hassasiyetle göz önünde bulundurulmalıdır.

b. Veri tabanının 'veriye dayalı' risk haritalaması yapmak, politika raporlarına veri sağlamak, ulusal çocuk koruma politikalarının- stratejilerinin veriye dayalı olarak oluşturulmak amacı ile de kullanılabilir şekilde yapılandırılması önerilir.

SONUÇ 8

Hizmet kalitesi ve hesap verebilirlik: Bu alandaki kurum ve kuruluşların hizmet kalitesi ve faaliyetlerinin sorumluluğu almaları ile ilgili bir sistem geliştirilmemiştir.

Öneriler:

a. Sektörler arası koordineli çalışmanın ve sunulan hizmet kalitesinin değerlendirilebilmesi için göstergeler geliştirilmesi.

b. Kalite ve hesap verebilirlik göstergelerinin kurumlar arası katılımcı bir yaklaşım ile ülkemize uygun şekilde geliştirilmesi.

BİTİRİRKEN, çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti ülkemizde yaygın, ciddiye alınması gereken, ama önlenemez bir toplumsal sorundur. Bu konuda herkesin yapabileceği birtakım aktiviteler olmakla beraber kamu kurum ve kuruluşları bağlamında atılması gereken çok önemli adımlar bulunmaktadır. Bu adımların atılmasında karar vericilerin ve kamu görevlilerinin görevi ve sorumluluğu bulunurken, STK'lar, üniversiteler, fon sağlayan vb. kuruluşların da somut ve ülkemize uyarlanabilir öneriler ile karar vericileri desteklemesi önemlidir. Vatandaşların ve ailelerin de çocuk-ergen istismarı, akran zorbalığı, flört şiddeti konularında öncelikle kendi tutum davranışlarının sonuçlarının farkında olması önemlidir. Ek olarak, vatandaşların istismar, akran zorbalığı ve flört şiddeti konusunda karar vericilerin ve kamu görevlilerinin adım atılmasını talep etmek ve izlemek hakkı ve sorumluluğu bulunmaktadır.

EK1: KAYNAKÇA

Aslan D, Vefikuluçay D, Zeyneloğlu S, Erdost T, Temel F. Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarından Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi. Ankara; 2008

ASPB. (2011) Teşkilat ve görevleri Hakkında KHK. Çevrimiçi Erişim Sitesi: [http://eyh.aile.gov.tr /mevzuat//ulusal-mevzuat/kanun-hukmunde-kararnameler/aile-ve-sosyal-politikalar-bakanliginin-teskilat-ve-gor- evleri-hakkinda-kanun-hukmunde-kararname](http://eyh.aile.gov.tr/mevzuat//ulusal-mevzuat/kanun-hukmunde-kararnameler/aile-ve-sosyal-politikalar-bakanliginin-teskilat-ve-gor- evleri-hakkinda-kanun-hukmunde-kararname) Çevrimiçi Erişim Tarihi: 30.11.2018

ASPB. (2013). Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı: 2013-2017.Çevrimiçi Erişim Sitesi: [http://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/data/54ad4cd6369dc5dac028bda2/ulusalcocukhaklaristratejibelgesiveeylemplani. pdf](http://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/data/54ad4cd6369dc5dac028bda2/ulusalcocukhaklaristratejibelgesiveeylemplani.pdf) Çevrimiçi Erişim Tarihi: 30.11.2018

Crown Prosecution Service (CPS). (2013). Guidelines on Prosecuting Cases of Child Sexual Abuse. Çevrimiçi Erişim Sitesi: http://www.cps.gov.uk/legal/a_to_c/child_sexual_abuse/ Çevrimiçi Erişim Tarihi: 30.11.2018

Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü / Büro Amirliği Kuruluş, Görev Ve Çalışma Yönetmeliği. Çevrimiçi Erişim Sitesi: www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001/04/20010413.htm Çevrimiçi Erişim Tarihi: 30.11.2018

Global Child Protection Working Group. (2014). The Role of Case Management in the Protection of Children: A Guide for Policy & Programme Managers and Caseworkers. Çevrimiçi Erişim Sitesi: http://www.cpcnetwork.org/wp-content/uploads/2014/08/CM_guidelines_ENG_.pdf Çevrimiçi Erişim Tarihi: 30.11.2018

Fortson, B. L., Klevens, J., Merrick, M. T., Gilbert, L. K., & Alexander, S. P. (2016). Preventing child abuse and neglect: A technical package for policy, norm, and programmatic activities. Atlanta, GA: National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <https://www.cdc.gov/violenceprevention/pdf/CAN-Prevention-Technical-Package.pdf> Çevrim- içi Erişim Tarihi: 30.11.2018

Kadı, Gülsüm ve diğerleri (2018). Muğla'da Gençlik Yaş Grubunda Flört/Partner Şiddeti. Muğla Sıtkı Koçman Üniversi- tesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD, Muğla, Türkiye. Çevrimiçi Erişim Sitesi: http://www.turkiyeklinikleri.com/inpress_article/en-muglada-genclik-yas-grubunda-flort- partner-siddeti-83616.html Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

OECD (2017b). PISA 2015 results (volume III): Students' well-being. Paris: OECD Publishing. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <http://www.oecd.org/education/pisa-2015-results-volume-iii-9789264273856-en.htm> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

OECD (2017c). How much of a problem is bullying at school? Eylül 2017. [https://www.oecd-ilibrary.org/education/ how-much-of-a-problem-is-bullying-at-school_728d6464-en](https://www.oecd-ilibrary.org/education/how-much-of-a-problem-is-bullying-at-school_728d6464-en) Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

Subası N, Akın A. Kadına Yönelik Şiddet; Nedenleri ve Sonuçları. Toplumsal Cinsiyet, Sağlık ve Kadın. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi ve Uygulama Merkezi, Ankara: Hacettepe Yayınları;2003.231-248. 9. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en> Son erişim tarihi:31.12.2018

Şiddeti Önleme ve Rehabilitasyon Derneği (İMDAT) ve Acıbadem Üniversitesi Suç ve Şiddetle Mücadele Uygulama ve Araştırma Merkezi (ASUMA).(2016). Çocuk İstismarına Yönelik Rapor. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <http://imdat.org/wpcontent/uploads/2016/05/%C3%87OCUK-%C4%B0ST%C4%B0SMARI- NA-Y%C3%96NEL%C4%B0K-RAPOR.pdf> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

Province of British Columbia (2017). The B.C. Handbook for Action on Child Abuse and Neglect for Service Providers. Çevrimiçi Erişim Sitesi:

https://www2.gov.bc.ca/assets/gov/public-safety-and-emergency-services/public-safety/protecting-children/childabusepreventionhandbook_serviceprovider.pdf Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

T.B.M.M Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Tutanak Dergisi. Sayfa 15. 4'üncü Toplantı 17 Nisan 2018 Salı. Çevrimiçi Erişim Sitesi: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=2147 Çevrimiçi Erişim Tarihi: 13.01.2019

T.B.M.M (2016). Çocuklarda ve Gençlerde Artan Şiddet Eğitimi ile Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile İlgili Meclis Araştırma Komisyonu Raporu. Ankara. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/2783> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

TC MEB ve AB. (2015). Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Teknik Destek Projesi Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi Strateji Ve Eylem Planı. Çevrimiçi Erişim Sitesi: http://siddetinonlenmesi.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_09/17120747_1.1.12_strateji_raporu.pdf Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK). (2014). Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuklara ait veriler. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21544> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

Uğurlu Z,ve Gulsen İ. (2014). Çocuk Hakları ve Hukuki Bağlamda Çocuğun İhmal ve İstismardan Korunması. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ijoses/article/view/5000121617> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

UNICEF. (2011). Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezleri İçin Başvuru Kitabı İhmal ve İstismara Uğrayan Çocuğa Bütüncül Yaklaşım. Çevrimiçi Erişim Sitesi:http://cokmed.org/_ekurs/uploads/1_koruma_merkezi.pdf Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

UNICEF.(2013). Türkiye'de Çocuklar için Adalet. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/7%20VAKA%20TEMELL%C4%B0%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%20K%C4%B0TABI.pdf> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

UNICEF. (2013). Türkiye'de Çocuklar için Adalet. Hukukçular için El Kitabı. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/5%20HUKUK%C3%87ULAR%20%C4%B0C3%87%C4%B0N%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%20K%C4%B0TABI.pdf> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

UNICEF. (2013). Türkiye'de Çocuklar için Adalet. Sosyal Çalışma Görevlileri için Eğitim Kitabı. Çevrimiçi Erişim Sitesi: <http://www.unicef.org.tr/vera/app/var/files/s/o/sosyal-calisma-gorevlileri-icin-egitim-kitabi.pdf> Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

UNICEF. (2014). Engaging Stakeholders On Children's Rights. Çevrimiçi Erişim Sitesi: http://www.unicef.org/csr/css/Stakeholder_Engagement_on_Childrens_Rights_021014.pdf Çevrimiçi Erişim Tarihi: 31.12.2018

EK 2: KURUMSAL GÖRÜŞMELER İÇİN YARI YAPILANDIRILMIŞ AÇIK UÇLU SORU SETİ

ÇOK GEÇ OLMADAN İSTANBUL! POZİTİF GENÇLİK GELİŞİMİ (PGG) RİSKLERİ PAYDAŞ HARİTALAMA ÇALIŞMASI

Kurum:	
Görüşülen kişi-görevi:	
Görüşme tarihi:	
Görüşmeyi yapan:	
Sorular: a. Şiddet mağduru çocuk vakaları size (kurumunuza) nasıl ulaşıyor?	
b. Kurumunuzun suç mağduru çocuğun yüksek yararına çalışabilmesi için vakanın size nasıl gelmesi-yönlendirilmesi uygundur?	
c. Suç mağduru çocuğun yüksek yararı için kurumlar arası iş birliğini mevcut durumda nasıl değerlendirirsiniz?	
d. Suç mağduru çocuğun yüksek yararı için kurumlar arası etkili iş birliği önündeki engeller nelerdir? Bunları aşmak için neler önerirsiniz?	
e. Sizin eklemek istedikleriniz? Mesajlarınızı? Dikkatinizi çeken noktalar nelerdir?	

EK 3: 30 EKİM 2018, POZİTİF GENÇLİK GELİŞİMİ OKUL MÜDÜRLERİ TOPLANTI PROGRAMI

POZİTİF GENÇLİK GELİŞİMİ PROJESİ OKUL YÖNETİCİLERİ BİLGİLENDİRME TOPLANTISI 30 EKİM 2018, İSTANBUL

PROGRAM

Moderatör: İdil Türkmen, Pozitif Gençlik Gelişimi Projesi, Proje Koordinatörü

08:30 – 09:00	Kayıt
09:00 – 09:30	Açılış Giriş ve Program • Serkan Gür, İl MEM Md. Yrd. • Tanışma: Okul Yöneticileri ve Nirengi Ekibi
09:30 – 10:30	Okul yöneticilerini bilgilendirme ve Danışma Oturum Moderatörü: Zeynep M. Sanduvac, Nirengi Derneği • Pozitif Gençlik Gelişimi Projesi Tanıtım Sunumu • Pozitif Gençlik Gelişimi Riskleri- müdahale vak'a örnekleri Solmaz Havuz, Nirengi Derneği
10:30 – 10:45	Mola
10:45 – 11:30	Okul yöneticilerini bilgilendirme ve Danışma (devam) • Çok Geç Olmadan, Dur De Mersin Projesi (Mersin İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Nirengi Derneği) • Çocuk istismarına karşı Okul Temelli Standart Operasyon Prosedürü Ayşe Gür, Nirengi Derneği • Okul yöneticilerinin görüş ve yorumları - Okul Temelli Standart Operasyon Prosedürü
11:30 – 12:00	Okul yöneticilerini bilgilendirme ve Danışma (devam) • PGG – 6 ilçede okullardaki eğitimlerin planlanması ve lojistik (Bayrampaşa, GOP, Esenler, Eyüp Sultan, Fatih, Zeytinburnu)
12:00 – 12:30	Sonraki Adımlar Değerlendirme Kapanış

Hibe Programı ile desteklenmiştir.

www.nirengiderneği.org

EK 4: 30 EKİM 2018, POZİTİF GENÇLİK GELİŞİMİ, OKUL MÜDÜRLERİ TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ

BAYRAMPAŞA	
Ali Ülker Orta Okulu	Muhammet Ziya Onat
Bayrampaşa Aliya İzzetbegoviç Kız AİHL	Arif Köklu
Bayrampaşa Mehmet Akif İnan Orta Okulu	Güner Şengüler
Bayrampaşa MTAL	Handan Ataoğlu
Bayrampaşa Saraybosna MTAL	Mahsun Aktürk
İnönü MTAL	Deniz Mutlu Güler
İstanbul Ticaret Odası MTAL	Lezgi Buldu
Nuri Örs Orta Okulu	Fatih Güleriyüz
Prof. Muharrem Ergin Orta O.	Yakup Yıdırım
Sağmalcılar Anadolu Lisesi	Mehmet
Sancak - Soy Orta O.	Bülent Çetin
Şehit Büyükelçi İsmail Erez MTAL	Cemalettin Koçak
Tuna Anadolu Lisesi	Bahattin Uzunpınar
Yahya Kemal Orta O.	Sanem Tonyalı
Hüseyin Bürge Anadolu Lisesi	Yener Yücel
GAZİOSMANPAŞA	
Alparslan Orta Okulu	Selami Banzaroğlu
Gaziosmanpaşa F.Özdoğan Çok Programlı A.L	Abdulkadir Özkul
Gaziosmanpaşa MTAL	Yusuf Atılgan
Küçükköy MTAL	Hatice Altıntaş
Ülkü Orta Okulu	F. Mustafa Topsakal
ESENLER	
Esenler Güzide Özdilek Kız AİHL	Ahmet Çalışkan
İbrahim Turhan MTAL	Selahattin Dal
Menderes Orta Okulu	Nilüfer İnan
Menderes Orta Okulu	Yağmur Özkan
Turgut Reis MTAL	Ayşegül Turan
Turgut Reis MTAL	Ümit Beyaz Şekeroğlu
EYÜP SULTAN	
Alibeyköy Anadolu Lisesi	Faruk Atacan
Alibeyköy MTAL	M. Manduh Çelikkol
Eyüpsultan Kız AİHL	Dilek Maden
Haydar Akçelik MTAL	Nursen Aygun
Kemerburgaz Halis Kutmangil MTAL	Aykut Tahsin Nazlı
Mareşal Fevzi Çakmak Çok Programlı A.L	Salih Taşkulak
Şehit Öğretmenler Orta Okulu	Yasin Ürek
ZEYTİNBURNU	
100. yıl MTAL	Semi Akçay
İstanbul Ticaret Odası MTAL	Abdullah Engin
Şehit Büyükelçi Galip Balkar MTAL	Kamil Akbulut
Şemsettin Sami Orta Okulu	Gökhan Baykal
Zeytinburnu 75. yıl Orta Okulu	Salih Yıldız
Zeytinburnu MTAL	Osman Gökyer

EK 4: 30 EKİM 2018, POZİTİF GENÇLİK GELİŞİMİ, OKUL MÜDÜRLERİ TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ (devam)

FATİH	
Çapa Atatürk Orta Okulu	Hülya Gülşen
Davutpaşa Anadolu Lisesi	İbrahim Kocasarı
Fatih Kız AİHL	Macide Gül
Hırka-i Şerif Orta Okulu	Osman Eplim
Kadırga MTAL	Onur Eser
Selçuk MTAL	Nursel Aydemir
Sultan Selim MTAL	Asiye Konakçı
Sultanahmet MTAL	Muhitdin Kara
Vedide Baha Pars Orta Okulu	Murat Karakamış
Yedikule Anadolu Lisesi	Mevlüt Ulu

EK 4: 14 KASIM 2018, POZİTİF GENÇLİK GELİŞİMİ, PAYDAŞ TOPLANTISI PROGRAMI

ÇOK GEÇ OLMADAN İSTANBUL! POZİTİF GENÇLİK GELİŞİMİ 14 KASIM 2018 PAYDAŞ TOPLANTISI/İSTANBUL

PROGRAM

Moderatör: İdil Türkmen, Pozitif Gençlik Gelişimi Projesi, Proje Koordinatörü

08:30 – 09:00	KAYIT
09:00 – 09:30	GİRİŞ - TANIŞMA - PROGRAM Açılış Konuşmaları - Serkan Gür, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü Müdür Yardımcısı - Dr. Abdulaziz Yenişol, İlçe Millî Eğitim Müdürü Anahtar Sunum: Ali Ergen, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı
09:30 – 10:00	SUNUM - Pozitif Gençlik Gelişimi Projesi , İdil Türkmen, Proje Koordinatörü
10:00 – 10:30	SUNUM - Durum Analizi Rapor Sonuçları Paylaşımı , Zeynep M. Sanduvas, Nirengi Derneği
10:30 – 11:00	MOLA
11:00 – 12:30	YUVARLAK MASA PANELİ (Moderatör: Zeynep M Sanduvas, Nirengi Derneği) Yöntem: Her kurum ve kuruluş temsilcisi pozitif gençlik gelişimi risklerinden olan genç istimar, akran zorbalığı/şiddet vakaları ile ilgili olarak kendi kurum ve kuruluşunun önleme- müdahale ya da sağaltım - iyileştirme konularına rol ve sorumluluğunu hakkında bilgi verir. Yanıtlar aşağıdaki 3 soru çerçevesinde verilir. • mevcut durumdaki uygulama • öncelikle iş birliği halinde çalışılan kurum ve kuruluşlar • sistemin etkin şekilde işlemlerini destekleyecek, geliştirilmesi gereken noktalar
12:30 – 13:00	ÖĞLE YEMEĞİ
13:30 – 15:00	MODEL SUNUM ve GRUP ÇALIŞMALARI • Taslak Model Sunum: Pozitif Gençlik Gelişimi Riskleri'ne karşı Okul Temelli Standart Operasyon Prosedürü (SoP) (15 dk) • Grup Çalışmaları a. Pozitif Gençlik Gelişimi Risklerinde mevcut durum: kurumlararası işbirliği b. Pozitif Gençlik Gelişimi Risklerinde karşı Okul Temelli SoP modeli
15:00 – 15:15	MOLA
15:15 – 15:45	SONRAKİ ADIMLAR (Vak'a Yönetimi için Yol Haritası)
15:30 – 16:15	DEĞERLENDİRME ve KAPANIŞ

EK 6: 14 KASIM 2018, PAYDAŞ TOPLANTISINA KATILAN ve BİREYSEL GÖRÜŞMELER İLE GÖRÜŞ ALINAN KURUM VE KURULUŞLAR LİSTESİ

Bakırköy Çocuk İzlem Merkezi
Baro-Çocuk Hakları Merkezi
Bayrampaşa Çocuk Büro
Bayrampaşa İmam Hatip Anadolu Lisesi
Bayrampaşa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Bayrampaşa Meslek Teknik Anadolu Lisesi
Esenler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Eyüpsultan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Fatih İlçe Emniyet Müdürlüğü
Gaziosmanpaşa Adliyesi 1. Çocuk Mahkemesi
Gaziosmanpaşa Adliyesi 2. Çocuk Mahkemesi
İl Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü
İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü
İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Başkanlığı Ruh Sağlığı Birimi
İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Kamu Hastaneleri Başkanlığı
Kanuni Çocuk İzlem Merkezi
Nirengi Derneği
Ş.B.İ Eraz Meslek Teknik Anadolu Lisesi
Sabancı Vakfı
Şehit Anil Kaan Aybek Ortaokulu
Şişli Çocuk İzlem Merkezi
Zeytinburnu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

NİRENGİ

www.nirengidernegei.org